

KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJA

Nr. 16. III aastakäik

TEATAJA

15. augustil 1928.

Ilmub kaks korda kuus.

Tellimishind:

Aastas . . .	kr. 2.50
Poolaastas . . .	” 1.50
Välismaale . . .	” 5.00
Poolaastas . . .	” 3.00

Toimetus:

Kaubandus-tööstuskoda, Tallinn, Lai t. 45
 Kõnetraat 17-77, toimetaja kodus 1-35
 Toimetaja kõnetunnid: igal äripäeval
 12—2 p. l.

Kuulutuste hinnad:

1/1 lhk. . .	kr. 40.00
1/2 ” . . .	” 22.00
1/4 ” . . .	” 12.00

Kaanekülgedel—kokkuleppel

SISU: Tempelmaks läbikäimises tolliasutistega. Läti näitus-mess. Eesti laevasõit 1927. aastal võrreldes eelmistega. Vene-Balti kaubandus 1923.—1927. Saksamaa tsemenditööstuse ümberkorraldamispüüded. Kunstvõli ja margariini sissevedu Eestisse. Kaubandus-tööstuskoda teateid. Majanduslikke teateid kodu- ja välismaalt. Uusi seadusi ja määrusi. Eesti ja Hollandi vaheline kaubandus 1927. aastal. Tolliteateid. Turgude ülevaade. Välisbörssid. Kaubahindu. Tallinna börsi kursisedel.

Tempelmaks läbikäimises tolliasutistega.

Uus tempelmaksu seadus, mis maksma pandi 1. juulist käesolevast aastast, tõi tunduvaid muudatusi tolliasutistega läbikäimises tarviliste dokumentide tempelmaksustamises, mis iseäranis tähtis meie importööridele.

Nii võetakse tollivalitsusele sisseantavatelt igasugustelt ülesandekirjadelt kauba kättesaamiseks ja muude tollivormaliteetide täitmiseks tempelmaksu 25 senti.

Kui aga neis ülesandekirjades avaldatakse muid palveid ja teadaandeid, siis võetakse iga niisuguse palve pealt eraldi tempelmaksu 50 senti suuruses. Niisugusteks palveteks loetakse palved tollimaksude deponeerimiseks, reeksporteeritud tooresainete eest tasutud tolliraha tagasimaksmiseks või tunnistuste väljaandmiseks. Neil juhtudel väljaantavate tunnistuste pealt eraldi tempelmaksu ei võeta.

**EHITUSTE
 JAMOOLLI
 NÄITUS
 TALLINNAS**

6.—13. OKT. 1928

BÜROO: A/S. NÄITUS, V. VIRU 12

Ülesandekirjas avaldatud teadaanne, kui ühtlasi seda ülesandekirja ka spetsifikatsiooniks lugeda, käib 10-sendilise tempelmaksu alla.

Kaupade üleandmise ülesandekirjad kui need kaht teadaannet sisaldavad tempelmaksustatakse 50 sendiga.

Tolliseaduse § 181. ettenähtud märkused ulesandekirjadel veokulude tasumise üle kui seaduses otsekohe ette nähtud ja mis enesest eraldi lisa ei kujuta, on tempelmaksust vabad. Sama märkus aga konossementil, kui avalduse lisa, käib 10-sendilise tempelmaksu alla.

Ülesandekirjadele juurelisatud spetsifikatsioonid, faktuurad, konossementid, veoettevõtte tunnistused veokulude tasumise üle, nimekirjad, postideklaratsioonid, tunnistused ja teised õien-davad lisapaberid käivad igaiüks tempelmaksu alla 10 senti igalt esimeselt 4 poognalt ja igalt järgmiselt 5 senti, kui lisad ülesandekirjale, vaatamata, et need dokumendid võivad olla varem tempelmaksustatud, nagu faktuurad, mis sisaldavad müügihinda (0,2^o/_o summast), konossementid meresaadetiste kohta välismaale (25 s.) jne.

Kapteni deklaratsioonid ja nimekirjad kaupade veo kohta rannasõidus, mis ette nähtud tolliseadustiku § 397., käivad tempelmaksu alla 25 sendi suuruses igalt poognalt.

Samuti käivad 25-sendilise tempelmaksu alla igalt poognalt tolliasutustele seadustes ja määrustes ettenähtud määral kui ka kaubaravitaja huvides esitatavad duplikaadid kapteni deklaratsioonidest, nimekirjadest kaupade veo kohta rannasõidus, transiit-ülesandekirjadest jne.

Palved tolliametitele deponeeritud summade, samuti ka faktuurade tagasisaamiseks, tunnistuste ja ärakirjade väljaandmiseks, kaupade tollivalve alla võtmiseks jne., samuti igasugused teadaanded ja kohustused käivad tempelmaksu alla — 25 senti igalt palvelt ja 25 senti igalt vastuselt.

Kui palve käib mitme dokumendi kohta (mitu revideerimise akti, kapteni deklaratsiooni jne.), siis võetakse tempelmaksu iga dokumendi (objekti) kohta eraldi täiel määral.

Kõik palved, mis oma iseloomu poolest vastust vajavad ja teada antakse ükskõik mis kujul, kas vastava ärakirja või dokumendi väljaandmise või korralduse teadaandmise näol allkirja vastu jne., peavad nende sisseandmisel olema varustatud 50-sendilises summas tempelmaksidega.

Tollivalitsusest väljaantavatelt ärakirjadelt võetakse igalt poognalt 25 senti tempelmaksu. Kui aga palves vastuse jaoks on 25 senti tempelmaksu tasutud ja ärakiri selle aset täidab, siis võetakse see ka ärakirjade tempelmaksustamisel vastavalt arvesse.

Revideerimise aktidel tolliseaduse põhjal avaldatavad protestid tollirevideerimise vastu tempelmaksustatakse 25 sendiga ja vastused protesti lahendamise kohta samuti 25 sendiga.

Oksjoni protokollid või müügilehed tempelmaksustatakse 1% suuruses müüdüd kaupade summast.

Allkirjade tõestamisel kaupade üleandmise puhul konossementidel, volitusel jne. võetakse tempelmaksu iga allkirja pealt 10 senti. Üheks allkirjaks loetakse ka firma allkiri, vaatamata sellele, et see mitme isiku (prokuristi) poolt tehtud.

Tempelmaksust on vabastatud:

1) tollikviitungid rahamaksmise üle, mis ühtlasi ka kauba kättesaamise loaks;

2) avaldused tolliametitele eksikombel ülemäära sissenõutud maksude tagasimaksmiseks; kui aga pärast asja harutamisel selgub, et ülemäära maksu ei ole olnud, nõutakse tempelmaksu 1 krooni suuruses;

3) päritolu ja ümberlaadimise tunnistused, millised kannavad märkust konsulaarmaksu tasumise üle; kui aga vastav märkus puudub, siis tuleb tasuda tempelmaksu 10 senti kui ülesandekirja lisalt;

4) teadaanded tollikassadesse maksude maksimisel;

5) tolliasutustest väljaantavad tunnistused, millede pealt võetakse tolli-kantsleimaksu „Riigi Teatajas“ nr. 12 — 1928. a. avaldatud määruste kohaselt, samuti ka laevapassid, millede pealt maksu võetakse „Riigi Teatajas“ nr. 12/13 — 1920. a. avaldatud määruste kohaselt;

6) kõik kaupade revideerimisaktid, nende hulgas ka postpakide ja reisijate kraami revideerimise kohta.

Lõppeks tuleb tähendada, et tempelmaksu puudumise korral ei jäeta palves tähendatud asja harutamata, kuid puuduv tempelmaks nõutakse sisse palujalt tagantjärei kähekordes suuruses.

1928. a. märtsi 15. päev

7. Läti näitus-mess.

29. juulist — 12. augustini Riias.

29. juulil avati Riias 7. Läti kaubandus-töös- ja põllumajanduslik näitus-mess.

Nagu meil nii Lätiski on harjumuseks pida- da iga aasta suuri näitusi ja messe, mille järel- duseks loomulikult see nähe, et „suureks“ kuu- lutatud näitus-messid tõepoolest kuivavad kokku väga väikesteks. Vaatajate poolest vahest küll mitte, kuna uudishimulisi leidub igal pool ja igal ajal — ning eriti suuremates linnades, mille hulka kuulub Riia. Väljapanekute poolest aga küll. Seda tunnistas tänavunegi Riia näitus- mess. Näitus, mis tegelikult jaotatud 34 osa- konda, oli väljapanekutelt äärmiselt hõre (mõnes osakonnas oli kõigest üks või kaks numbrit). Selle asemel puutus silma rohke kogu kõiksugu tühja-tähja kaupmehi, kes näitus-messi vaatajate hulgast meelitasid oma kaupadele ost- jaid. Raadioärid andsid üksteise võidu edasi kõiksugu „Valenciaid“ ja muid lõbusaid lookesi, vilepuhujad ja suupillimängijad pakkusid oma „muusikat“, päris orkester mängis ka nagu ikka, — ja näitus-mess oli parimas hoos.

Kuna Läti, samuti nagu Eestigi, peaaasjali- selt põllumajanduslik riik, siis olid näituse ras- kuspunktideks ka põllumajanduslikud masinad, tööriistad, saadused, hobused, kariloomad jne. Põllutöömasinate ja -riistade osakonnas oli esi- nenud 10 väljapanijat oma väljapanekutega, iga- tahes väike kogu Läti üleriikliku näituse kohta. Kuid siin on täiesti vabandataavad põhjused suu- resti mõõduandvad: tänavune kevad ja suvi olid looduslike tingimuste poolest Lätile harulda- selt halvad, mis mõju ei jäta avaldamata põllu- pidajate ostujõule. Sellega kõigega olid välja- panijad arvestanud ja selle järele piiranud oma väljapanekute kogu.

Loomad ja hobused, kes alles 4. augustil näitusele toodud, kujundasid endist kenakese kogu, ja pühapäeval, 5. augustil, mil näitus- messi vaatajate hulk suurim, seisid pikad read vaatajaid, peamiselt maainimesi, nende ümber. Loomade ja hobuste osakond asub Riia näitusel kinnises hoones ja kuna latrite vahed võrdle- misi kitsad, siis oli tegemist, et rahva-murru hul- gast läbi pääseda, ilma et loomade latrisse ei tõugataks. Leidsid tõesti mõnedki väga ilusad eksemplarid kui kariloomade nii hobuste hulgas, mis tunnistas, et loomade ja hobuste kasvatus Lätis hästi edenenud.

Loomade osakonna kõrval ei saa muidugi minna mööda põllumajanduse saaduste nimeta-

misest. Piimaasjandus oma valmistustega ja põld oma annetega esinesid mitmesugusel kujul. Rikkalik kogu oli välja pandud Läti lina. On ju lina ühe osa Läti põllupidajate sissetuleku- allikas, ja seda sissetulekuallikat peeti näituselgi aus. Meie näitus-messidelt on lina nagu unu- tatud, ometi ei ole Eesti lina sugugi halvemas kuulsuses; ei tea, miks teda aga meie näitus- messidelt nii kõrvale hoitakse. Välismaalased võivad saada mulje, nagu ei olekski Eesti lina- kasvatuse maa.

Ei tea, kumma hulka tuleb arvata suhkru- peedi kasvatust, kas põllu- või aianduse hulka. Igatahes esines suhkrupeet näitus-mes- sil ja ühtlasi ka temast valmistatud suhkur. Suhkur, mis suhkur, ilus, valge ja magus. Ees- tis kavatseti ju ka kord suhkrupeete hakata kas- vatama, telliti suurte summade eest suhkrupee- di seemet ja müüdi suhkruvabriku aktsiaid. Läti on meist lõunapool, seal suhkrupeet veel kuidagi viisi ikka kasvab, meil aga külmas suhkrupeedi taim juba idus, samuti nagu külmasid suhkru- vabriku aktsiad ja loodetavad suured kasud akt- sionäride taskutes. Kuidas see tööstusharu en- nast Lätiski tasub, see on enam kui küsitav.

Kuna suurtööstus väga tagasihoidlikult oli esitatud (võiks vahest nimetada a-s. „Tekstili“ ilusat väljapanekute kogu) oli seevastu kesktööstus õige rikkalik. Eriti tuleb nimetada mõõblitööstust, kus leidsid tõesti ilusad väljapanekud. Hinnad aga samuti soolased nagu meil. Vaatajaid oli mööblijaoskonnas palju, aga kuipalju nende hulgas leidsid ostjaid, on mul teadmata.

Välismaadest oli esindatud neli riiki oma väl- japanekutega ja paviljonidega. Kõige esimesel kohal Nõukogude Liit, nagu see teisiti ei võigi olla, on ta ju Lätiga kaubalepingu osaline ja kui suurim riik Euroopas oma loodusvarade poolest ka rikkaim. Suur ja ruumikas paviljon oli täi- detud mitmesuguste kaubaproovidega: kohe sissekäigu vastas terve virm teemasinaid mitme- sugustes mõõtudes ja korpustes; selle kõrval rikkalik kogu kaltsude proove. Kaltsukorjajad võisid tõepoolest tunda kadedust, et neid Nõu- kogude Liitu vabalt sisse ei lasta, nähtavasti on seda kaupa seal rohkesti. Vene veinide välja- panekud olid nii mõnelegi isuäratavad, aga ei antud maitsta, et lihtne vaataja ka oleks võinud otsus- tada, kas Nõukogude „valge peaga“ sama hästi mõjub kui õndsas tsaari aegne. Võib olla, et

näitus-messi juhid ise olid proovinud, aga auhinda väljapanekute kogul ei näinud. Rikkalikult olid esitatud Vene lina ja karusnahad. Peale nende muidugi veel palju muid kaubaproove, milliste loetlemine viiks pikale.

Soome paviljonis olid välja pandud ainult masinarihmad ja värvitud kerge riie, millist tunneme „Rootsi riide“ nime all.

Rootsi esines kudumistelgedega, õmblusmasinatega ja mitmesuguste aparaatidega. Oli huvitav kogu ja äratas tähelepanu. Saksamaa esines paljude kaupade proovidega.

Üldiselt peab tunnistama, et ehkki Läti VII näitus-mess väljapanekutelt oli hõre, siiski pakkus õige rohkesti huvi. Ja ega näituse korraldajadki ise lootnud, et väljapanekute kogu kujuneb äärmiselt rikkalikuks. Juba näitusekataloogi sissejuhatuses ütlevad näitus-messi korraldajad avameelselt, et näitus-mess peetakse rasketes majanduslikes oludes. Kordaläinuks võib näitus-messi siiski pidada, ja see tasub korraldajate töö ning vaeva ja annab hoogu meie liitlase majanduslikule edenemisele.

R. B.

Eesti laevasõit 1927. aastal võrreldes eelmistega.

In s. E. M a s i k.

I. Välissõit.

Laevasõidu arenemine on tähtsaks peegliks riigi majandusliku arenemise kohta, kuna meil laevavedudel on suur ülesanne transpordi teostamisel, samuti kui laevasõit on tähtis rahva tegevusala.

Kasutades riigi stat. keskbüroo poolt aval-

datud andmeid, toome lühikese kokkuvõtte laevasõidu arenemisest välis- kui ka sisesõidus, võttes aluseks kolm viimast aastat.

Välissõidus võib märkida tõusu nii laevade läbikäigus kui ka kaupade ja reisijate liikumises, mida tõendab järgmine kokkuvõte:

	Laevade läbikäik.		Kaupade läbikäik.			Reisijate läbikäik.		
	Sisse tulnud laevu		Sissevedu	Väljav.	Kokku	Sissev.	Väljav.	Kokku
	arv	n. reg. tn.	tn.	tn.	tn.			
1927. a.	2672	849.996	353.295	513.167	866.462	17.046	17.082	34.128
1926. a.	2498	724.168	403.449	424.551	828.000	12.552	11.371	23.923
1925. a.	2566	768.094	360.132	358.887	719.019	11.767	11.787	23.553

Näeme, et kaupade läbikäik on kolme viimase aasta jooksul näidanud sihikindlat tõusu, samuti kui eriti reisijate vedu, misjuures ka tonnaashi läbikäik on õige tunduvalt kasvanud. Vaadates 1 n. reg.-tn. peale tulevat kaupade hulka, näeme, et see on, sisse- ja väljavedu kokku võttes, ainult ca 0,5 tn., mis igatahes vaevalt 50% harilikust vahekorra, mis näitab, et laevade vedu meie sadamatesse on veel võrdlemisi

väikese koormatusega, mis omakohalt mõjub prahihindade peale.

Üksikute sadamate tegevuse arenemise kohta samal ajal anname ülevaate järgnevas tabelis, tuues aga ainult andmeid Tallinna, Pärnu, Narva-Jõesuu, Loksa ja Kunda kohta, kuna teised sadamad on kogumi vähese tähtsusega (kokku 19 välissadamat):

	Laevade läbikäik				Kaupade läbikäik				Reisijate läbikäik		
	arv	n. reg. tn.	% üld.	Sisse	Välja	Kokku	%	Sisse	Välja	Kokku	
Tallinn	1504	701.811	82,5	331.338	263.262	594.600	69	15.680	15.811	31.491	
1926	1924	580.574	80,5	384.150	208.352	592.502	71	11.205	10.339	21.036	
1925	1571	654.116	85,2	340.996	186.727	527.723	73	11.508	11.602	23.175	
Pärnu	1)	165	80.746	9,5	16.966	129.163	146.129	17	481	449	930
	2)	153	82.724	11,4	14.905	115.657	130.562	16	380	381	721
	3)	129	66.890	8,7	15.918	91.093	107.011	15	6	39	45
N. Jõesuu	1)	130	29.429	3,5	240	57.119	57.859	6,6	49	57	106
	2)	98	24.489	3,4	328	41.700	42.028	4,8	18	10	28
	3)	106	23.739	3,1	300	50.894	51.194	7,1	—	17	17
Loksa	1)	206	15.995	1,9	2.507	29.864	32.371	3,7	12	14	26
	2)	162	10.846	1,3	7	28.342	28.349	3,4	18	4	17
	3)	44	2.850	0,4	748	1.129	1.877	—	6	4	10
Kunda	1)	409	8.634	1,0	817	16.526	17.343	2,0	8	1	4
	2)	1156	11.035	1,5	1.237	21.944	23.181	2,8	6	—	6
	3)	442	11.625	1,5	869	19.342	20.211	2,8	48	22	70

Siit näeme, et läbi nende 5 sadama läheb 98,5% tonnaashist ja 98,3% kaupadest, nii et teisi sadamaid ei tule arvestada. Võiks vahest nimetada, et Paldiski sadam on praeguse konjunktuuri juures oma tähtsuse välisõidus kaotanud, kuna tema läbikäik oli 1927. a. 95 laeva 3386 tn., 6839 tn. kaupadega, Kuresaarest käis läbi 42 l. 6815 reg.-tn. ja 9514 tn. kaup, Haapsalust 114 l. 3062 reg.-tn. ja 1954 tn. kaup, viimaks Käsmust 7 l. 118 reg.-tn. ja 255 tn. kaup.

Domineerib Tallinna sadam, kuna tonnaashi läbikäik 81—85%, kaupadel aga ainult 69—73%, misjuures eriti on märkida väljaveo tõusu. Huvitav on aga märkida, et kogu väljaveost Tallinna peale tuleb ainult 49%, Pärnu aga 25%, N.-Jõesuu 11%, Loksa 6,3% ja Kunda 3,4%. See näitab, et Tallinnast väljaminevad laevad saavad koguni vähe laadungit n. reg.-tn. kohta, mis teatavasti seletatav suure liinilaevade hulgaga ning teistesse sadamatesse tulevate laevade vedudega. Kogu sisseveost aga läheb tervelt 94% Tallinna kaudu, 4,8% Pärnu ning mujale ainult

mõnedsajad tonnid, peale Loksa, kuhu on 1927. a. erakordselt suur sissevedu. Reisijateveol on sama pilt, misjuures Tallinna kõrval tuleb arvesse võtta ainult Pärnu, alates 1926. a., mida tuleb muidugi kirjutada Pärnu-Riia liini asutamise arvele.

Läbikäigu arenemise suhtes näitab Tallinna kõrval rõõmustavat tõusu Pärnu, mitte üksi väljaveos, arvesse võttes praegust raudteede võrku ja Tallinna-Pärnu kitsaroopalise ehitamist ja metsade tagavarasid, ometi ei ole sel sadamal oodata suuremat tõusu, eriti väljaveos. Muutust võib tuua vaid Pärnu ühendamine laialisemate tagamaadega. Narva-Jõesuu on ainult väljaveosadam metsamaterjalide alal, mille kvantum peaaegu püsib, kuid võib tulevikus märksa tõusta transiit-materjalide alal. Ka võib siin tuua elavust Narva-N.-Jõesuu raudtee ehitus ja sadama korraldamine.

Üksikute riikide osavõtu kohta välisõidus annab ülevaate järgnev kombineeritud tabel:

	Laevade läbikäik			Kaupade vedu			Reisijate vedu		
	% üldlähikäigust			%			%		
	1927	1926	1925	1927	1926	1925	1927	1926	1925
Saksa	35,6	38,6	40,8	34,7	40,5	44,5	16,4	18,7	21,8
Eesti	17,3	16,0	12,9	29,9	23,2	20,4	25,4	22,6	21,4
Soome	15,1	14,6	18,1	4,8	4,9	5,4	49,5	56,8	5,4
Inglise	12,6	8,8	10,1	8,0	7,3	8,4	6,3	0,6	2,4
Daani	7,1	5,9	6,1	9,7	7,0	7,1	0,1	0,1	0,1
Rootsi	5,1	4,8	4,6	4,8	6,2	5,2	2,1	—	0,3
Norra	2,7	4,2	2,5	3,8	5,5	3,4	—	—	—
N. S. V. L.	1,3	2,2	—	1,5	1,1	0,6	—	0,2	—
Läti	0,9	1,8	2,1	1,5	2,6	2,9	0,2	1,0	—
Prantsuse	0,6	0,6	1,5	0,3	0,3	0,6	—	—	—

Näeme, et praktiliselt välisveos omavad suurema tähtsuse viie riigi lipud, kelle kogu tonnaash teeb välja 93%, kaupade vedu 92% ja reisijate vedu üle 99%. Tonnashi kui ka kaubaveo suhtes sammub esikohal Saksa lipp, mis andis 35,6% tonnaashist ja 34,7% kaupade veost. Kuid iseloomustavaks on Saksa lipu vähenemine 2 aasta jooksul 5% võrra, kaupade veo vähenemine aga tervelt 10% võrra. Teise koha omab Eesti lipp, mis on näidanud tõusu kahe aasta jooksul vastavalt 4,5% ja 9,5%. Kolmas koht püsib kindlalt Soome lipul, mis seletatav rohke liinilaevade liikumisega, mistõttu kaupade vedu koguni värke, reisijate vedu aga rekordiline, näidates aga ka siin võrdvalt langust. Inglise lipp, asudes neljandal kohal, näitab püsivat tõusu, kuigi tema osatähtsus väike.

Üldiseks hinnanguks ning vastavate lippude teenistuse arvestamiseks meie vedude arvel on tähtis veel, missugustel vedudel tegutsevad lipud, kas odavates transp. või kallihinnalistes liinivedudes, samuti kas ligematel või pikematel reisidel. Esimese küsimuse valgustamiseks toome järgneva võrdlustabeli:

	Kaubavedu liinilaevadega			Reisijate vedu l./l.		
	tonnides					
	1927	1926	1925	1927	1926	1925
Saksa	145 971	134 832	140.104	5541	4376	4959
Eesti	13.500	10.875	15.466	4178	4064	2159
Soome	14.571	11.284	15.982	16446	13447	12393
Inglise	34.694	22.240	14.608	203	117	103
Daani	11.082	8.577	7.242	19	16	10

	Kaubavedu liinilaevadega tonnides			Reisijate vedu l/l.		
	1927	1926	1925	1927	1926	1925
Rootsi	6.671	5.491	4.639	7	3	2
Prants.	2.619	1.089	2.534	—	2	3
Kokku						
liinil.	229.108	194.388	200.575	26393	22025	19657
% üldis.	26,4	23,5	27,9	77,3*	92,1	83,5

See tabel näitab, et liinitegevuses, mis üle 1/2 koguveedudest raskuse järele, kaugelt domineeriva koha omab Saksa, mis tingitud Saksa liinilaevade mõjust ja jõudsast arenemisest viimasel ajal, kuna kaubavedu Eesti-Saksa vahel peaaegu Saksa laevde monopoliks on muutunud. Ka Inglise laevad näitavad järjekindlat tõusu, mis tingitud vedude arenemisest liinilaevadega

Inglismaale. Eesti laevade tegevus liinilaevanduses on koguni väike ning ei näita kahjuks mingit nähtavat arenemist, välja tehes läinud aastal ainult 5,7% ja sedagi lühematel liinidel. Kuna aga liinilaevadel, kauba-veol ja kaubanduspoliitikas on suurem tähtsus, mis iga aastaga tõuseb, siis peaks selle ala arendamine olema üheks meie laevasõidu ja riigi majanduspoliitika juhtide ülesannetest.

Laevasõidu arenemine üksikute riikidega riipub muidugi kaupade liikumisest, mistõttu toome tähtsamad kokkuvõtlikud andmed ka selle kohta, tuues kahe aasta andmed.

	Sisse tulnud laevu ja kaupu				Välja läinud laevu ja kaupu			
	Laevu n. reg. tn.		Kaupu tn.		Laevu n. reg. tn.		Kaupu tn.	
	1926	1927	1926	1927	1926	1927	1926	1927
Inglise . . .	119.831	132.000	76.052	96.862	164.797	182.665	203.120	224.181
Saksa . . .	198.892	245.968	130.018	125.811	112.378	162.441	27.827	45.065
Soome . . .	149.467	188.992	15.471	5.950	190.750	235.779	64.461	85.003
Hollandi . . .	40.948	16.085	57.526	27.789	33.661	34.952	44.111	59.545
Rootsi . . .	42.513	74.513	28.410	26.553	35.155	81.039	11.945	33.046
Daani . . .	25.512	57.625	6.074	9.370	9.282	17.688	12.643	8.631
Läti . . .	34.952	23.161	9.217	4.710	39.123	41.407	8.472	8.787
Belgia . . .	16.122	12.133	15.074	13.149	36.317	19.626	27.063	12.813
Prantsuse . .	19.827	24.961	627	1.793	22.059	30.952	10.724	14.023
N. S. V. L. . .	35.331	23.066	14.060	10.613	19.259	25.891	11	—
Danzigi . . .	17.819	16.403	47.874	22.389	16.945	16.981	520	14.854
Ühisriigid . .	7.484	11.070	3.025	1.060	7.846	—	12.589	—

Siit näeme, et sisseveol on kaupade kaalu järele esimene koht Saksa maal, samuti ka tonnaashi suhtes. Sellele järgneb Inglise maa, Hollandi, Rootsi ja Danzigi.

Väljaveol on raskuse suhtes esimene koht Inglise maa, siis Soome, Hollandi, Saksa, Rootsi jne.

Et saada veel ülevaadet, kuidas suhtub laevade läbikäigus ja kaupade veol vastava riigi ja Eesti lipu osavõtmine, toome järgneva kokkuvõetud tabeli (1927. a.).

	Laevade koguläbikäik n. reg. tn.	Selles: Eesti lipp		Kaupade läbik.		
		Vast. riigil.	Tn.	Eesti l.	Vast. r.	
Saksa	408.409	2	71,2	170.876	2,5	89,6
Inglise	314.665	18,7	46,6	321.043	32,1	21,6
Soome	424.771	22,7	38,8	90.953	61,6	35,5
Hollandi	51.037	42,4	0,4	87.334	35,8	0,1
Rootsi	155.552	32,4	25,9	59.599	48,2	25,5
Daani	75.313	18,9	32,8	18.001	31,6	39,1
Läti	64.568	36,8	7,9	11.497	52,3	0,1
N.S.V.L.	48.957	5,5	12,2	10.613	3,9	25,2
Muud	40.643	15,2	—	17.525	32,5	—

*) Suur vahe tuleb rohkemst lõbureisijate arvust, keda juhuslike laevadega veetud: Inglise 1919, Eesti 4465, Rootsi 718.

Siit näeme, et meie tähtsamal veol Eesti-Saksa vahel Eesti lipp on läiesti mõjuta, kuna domineerib Saksa oma lipp, kaupade veol isegi kuni 89,6%. Eesti-Inglise vahel on tonnaashi suhtes Eesti lipu osatähtsus küll ainult 1/3, kuid raskuse järele tõusevad need 1/2, mis seletatav metsa ja süte vedudega. Kuid ka siin võiksid Eesti laevad, eriti metsamaterjalide vedudel, palju rohkem ära viia, kui meie metsaeksportöörid rohkem Eesti laevu silmas peaksid, nagu seda teised riigid oma laevade suhtes teevad. Eriti hoolimatud ja ükskõiksed on selles suhtes mõned ettevõtjad Pärnus kui ka Tallinnas. Seda tuleks kinni naelutada.

Ainult Soome ja Läti kaupade veol tõuseb meie osatähtsus üle 50%, kuid seda juhuslike vedude arvel, kuna meil nende maade vahel liinitegevust pole peale Pärnu—Riia, millel rohkem kohalik tähtsus.

Lõpuks kalkuleerime veel umbkaudselt, kui palju kulutame sisse- ja väljaveol brutto-praktidena aastast valubut, võttes aluseks 1927. a. merevedude kokkuvõtlikud andmed ja keskmised

prahi ning reisijate vedude hinnad, tehes seejuures kõige ligikaudsemat võrdlust, eeldusega, et kord selle aine juure üksikasjalisemalt tuleme:

Prahiveo kulud:			
	Sisse + välja	Praht	Kokku
Teravili ja m. viljasaadus.	66.447	10/—	33.200
Toiduained, karjasaadus.	16.477	40/—	33.000
Puu- ja puutoost. saad.	283.651	15/—	213.000
Paber, paberikaup	21.197	12/—	12.700
Puuvill, lina, kiuained	22.032	30/—	33.000
Metallid	57.618	12/—	34.500
Kivid, mullad, saadused	117.338	10/—	59.000
Kivisüsi, koks	98.113	7/—	34.000

Kokku kaubavedu 452.400

Reisijate vedu:

Eesti laevadel	8.643 inim.	à 1 £	£ 8 600
Saksa laevadel	5.601 „	à 3 £	£ 16.800
Soome laevadel	16.906 „	à 12/—	£ 10.200
Muudel (peale välislõbur.)	ca 200 „	à 6/—	£ 1.200

Kokku £ 26.800

Kokku prahi ja reisijate vedod £ 479.200 = 8 250.000 kr. See umbkaudne arvestus on tehtud teatava ettevaatusega, nii et tegelik summa võib sellest mõne protsendi võrra lahku minna suurenemise suunas.

Kui veel küsida, kui palju tuleb selle summa arvelt Eesti laevadele, siis on selle peale Eesti laevavedude jaotuse puudusel raske anda täpset vastust, siiski võib umbkaudselt seda teha. Eesti laevadega on kokku sisse veetud 98.912 tn. ja välja viidud 160.144 tn., esimesest liinilaevadega 6345 tn. ja viimasest 7155 tn, kokku 13.500 tn. liinilaevadega ja 245.550 tn. tramp-laevadega. Sis-

se- ja väljaveetavaid kaupu ja maid arvesse võttes võib arvestada järgmiste bruttoprahtidega:

Sisseveos:

Tramp-laevadega	92.567 tn.	à 7/—	£ 33.400
Liinilaevadega	6.345 tn.	12/—	3.800

Väljaveos:

Tramp-laevadega	152.989 tn.	12/—	92.000
Liinilaevadega	7.155 tn.	15/—	5.400

Kokku prahivedu £ 154.600

Reis.-vedu 8 600

Kokku prahid £ 143.200

= 2.620.000 kr.

Selle arvestuse järele teeksid Eesti laevadega veetud prahid välja 30,0% kogu makstud prahtidest, kuma kaupade vedu oli, nagu nägime, 29,9%. Arvud lähevad võrdlemisi kokku, ehkki Eesti laevad liinide tegevusest vähesel mõõdul osa võtavad, mida kompenseerivad metsavedud.

Nagu öeldud, on viimased kalkulatsioonid vastavate täpsemate andmete puudumisel vaid umbkaudsed, andes aga küllaldast ülevaadet merevedude tähtsuse kohta meie rahvamajanduses.

Kokkuvõttes peaks alla kriipsutama, et meie merevedude statistika, nagu näeme, lubab juba saada kaunis täpset ülevaadet selle majandusliku tegevusharu kohta. Siiski oleks soovitatav seda statistika ala veel täiendada eriti Eesti laevade tegevuse täpsema ülevaate andmiseks ning üksikute tähtsamate sadamalinnade vahelise merevedude ja üle-mere-kaubanduse täpsemaks jaotuseks üksikute kaubarühmade järele.

(Sisesõit järgnevas numbris.)

Vene-Balti kaubandus 1923.—1927.

Kui vaadelda kokkuvõttes viie Balti riigi (Eesti, Läti, Soome, Poola, Leedu) kaubandust Venega 1923.—1927. a., siis peab kõigepealt tähendama, et see on üldiselt aktiivne. Väljaveo üldsumma 1923.—1927. a. tõuseb kuni 72,4 milj. dollarini, kuna SSSR eksporteeris samal ajal Balti maadesse kaupu kogusummas 60,9 milj. doll. eest; seega on Balti väljaveo ülekaal 11,5 milj. doll.

Üksikutel aastatel oli aga lugu järgmine:

	1923	1924	1925	1926	1927	Kokku
Väljavedu	9,0	10,1	21,7	15,9	15,7	72,4
Sissevedu	9,3	12,7	6,8	8,8	23,3	60,9

—0,3 —2,6 +14,9 +7,1 —7,6 +11,5¹⁾

+ Väljaveo ülekaal

— Sisseveo „

1) Üksikute Balti riikide statistiliste andmete kokkuvõtte järele.

1924. a. kaubanduse passiivsus on seletatav erakorralise viljackspondiga, mis oli tol aastal Nõukogude poolt ette võetud. Tunduvam on 1927. a. passiivsus, mis ka laseb end seletada üldisest Vene majanduspoliitikast. Nimelt pandi Venes erilisel rõhku ekspordi arendamisele ning sealjuures kasutati ka Balti turgu. Viimane oma läheduse tõttu on eriti kohane selleks, et sinna juhtida neid kaupu, mille eksporteerimist sisemine läbikäik võimaldab ainult vähemal määral. Nii iseloomustavad praegu Vene sissevedu Balti maadesse kaunis kirju assortiment ning väikesed kaupade kvantumid.

Mis puutub üksikutesse riikidesse, siis kõige paremas seisukorras on Soome, kõige halvemas aga Läti. Soome kaubandusel Venega on selge aktiivne iseloom; üldine 1923.—1927. a. väljaveo ülekaal ulatub kuni 10,9 milj. doll.

	(Milj. doll.)					
	1923	1924	1925	1926	1927	Kokku
Väljavedu	2,3	5,5	10,8	5,5	8,0	32,1
Sissevedu	5,8	5,5	1,9	2,7	5,3	21,2

—3,5 0,0 +8,9 +2,8 +2,7 +10,9²⁾

+ Väljaveo ülekaal

— Sisseveo „

Soomele järgnevad Eesti ja Poola.

Eesti-Vene kaubandus on üldiselt tasakaalus ning isegi aktiivne:

	(Milj. doll.)					
	1923	1924	1925	1926	1927	Kokku
Väljavedu	1,1	1,1	2,8	3,3	1,8	10,1
Sissevedu	1,1	2,7	1,1	1,9	2,4	9,2

0 —1,6 +1,7 +1,4 —0,6 +0,9

+ Väljaveo ülekaal

— Sisseveo „

Nagu näha, sissevedu oli ülekaalus 1924. ja 1927. a., tähendab aastatel, kus üldse oli märgatav Vene ekspordi suurenemine. Huvitav on, et 1927. a. sissevedu Venemaalt suurenes võrdlemisi vähesel määral ning tema ülekaal on tingitud kõigepealt Eesti väljaveo vähenemisest kahe eelmise aastaga võrreldes. Poolas ja Lätis oli kõige ebasoodsam 1927. aasta.

Andmed Poola kohta on järgmised:

	(Milj. doll.)					
	1923	1924	1925	1926	1927	Kokku
Väljavedu	4,4	2,2	6,1	4,9	5,1	22,7
Sissevedu	0,9	1,0	1,4	1,6	11,3	16,2

+3,5 +1,2 +4,7 +3,3 —6,2 +6,5

+ Väljaveo ülekaal

— Sisseveo „

Sellest tabelist näeme, et ka Poola kaubandus Venega on üldiselt aktiivne. 1923.—1926. a. väljaveo ülekaalu kogusumma tõusis kuni 12,7 milj. doll., kuid 1927. aasta oli niivõrra passiivne, et see summa vähenes poole võrra.

Läti kaubandus Venega on passiivne:

	(Milj. doll.)					
	1923	1924	1925	1926	1927	Kokku
Väljavedu	1,2	0,8	1,4	2,0	0,7	6,1
Sissevedu	1,5	3,1	2,0	2,3	3,6	12,5

—0,3 —2,3 —0,6 —0,3 —2,9 —6,4

— Sisseveo ülekaal

Ka siin on tugevad Vene ekspordi aastad, — 1924. a. ning eriti 1927. a., — sünnitanud suurema Vene sisseveo ülekaalu, mis ulatus 1927. a. peaaegu 3 milj. doll. Sellest olukorrast ülesaamiseks nähtavasti sõlmisidki lätlased Venega kaubalepingu.

Leedu-Vene kaubandus on võrdlemisi tähtsusetu. 1927. a. oli Leedu väljavedu Venemaale umbes 0,1 milj. doll. suur, kuna Vene eksporteeris Leedusse kaupu 0,7 milj. doll. eest. 1923.—1927. a. väljaveo üldsumma on 1,4 milj. doll., sisseveo üldsumma sama aja jooksul 1,8 milj. dollarit.

Välja minnes 1926. a. andmetest (Vene väljaveo kogusumma 373,5 milj. doll., sisseveo kogusumma 406,5 milj. doll.) leiame, et Balti riigid moodustasid tol aastal 2,4% Vene kaubabilansi aktivast ning 3,9% passivast. Üksikute Balti riikide kohta saame järgmise pildi:

	% Vene väljaveo kogusummast	% Vene sisseveo kogusummast
Eesti	0,5	0,8
Läti	0,6	0,5
Soome	0,75	1,4
Poola	0,45	1,2
Leedu	0,1	0,0
Kokku	2,4	3,9

²⁾ Siin ning allpool kõik andmed on vastava riigi, — käesoleval korral Soome, — statistika järele.

Võrdluseks toome näiteid mõnede suuremate riikide kohta Vene 1925./26. andmete järele:

	% Vene väljaveo kogusummast	% Vene sisseveo kogusummast
Saksamaa	16,6	23,3
Prantsusmaa	5,9	2,6
Inglismaa	28,7	17,1
Itaalia	4,9	3,1
Ühisriigid	4,5	16,1
Belgia	2,7	0,3

	% Vene väljaveo kogusummast	% Vene sisseveo kogusummast
Daanimaa	1,5	0,2
Rootsimaa	0,5	2,8

Nii näeme, et Balti riikide osa Vene välis-kaubanduses ning eriti Vene väljaveos on väike nii absoluutselt kui ka suhteliselt. Võib aga oodata, et praeguse Vene väljaveo arendamise poliitika juures ei jäeta tähele panemata neid võimalusi, mida pakub naabruses olev Balti turg.

Saksamaa tsemenditööstuse ümberkorralduspüüed.

Saksa tsemenditööstuses on teoksil praegu tähelepanuväärt ümberkorraldused, eriti Põhja-Saksamaa ringkonnas.

Teatavasti on Saksa tsemenditööstus piirkondade näol organiseerunud ja loonud Põhja-, Lääne- ja Lõuna-Saksamaa tsemenditööstuse liidud, kes omavahel jaotanud tsemendi müügiturud kindlate rajoonide kaupa. Peaaegu pool müügiturgudest langeb Põhja-Saksamaa tsemenditööstuse liidule, kuna ülejäänud osa jäänud Lõuna- ja Lääne-Saksamaa tsemenditööstuse liidule.

Põhja-Saksamaa tsemenditööstuse liidus on suurimaks ja tuntuimaks Sileesia portlandtsemendivabrik Opelnis, kelle põhikapital 27.000.000 riigimarka ja kes a.s. „Ida tsemendivabrik“ kontsernis. Nimetatud kahe vabriku käes on 10,9% turust, ja nüüd püüab kontsern luua ühenduse ja oma mõjupiirkonda tõmmata teisi suurimaid tsemendivabrikuid, näit.: a.s. „Saksa portlandtsemendivabriku“ (Adler, Berliinis), kelle käes on 5,3% turust, a.s. „Portlandtsemendivabriku“ „Saale“ Granaus, Halle lähedal, kelle käes on 1,8% turust, ja „Sakseni-Thüringeni tsemendivabriku Prüssing & Co“, kelle käes 6,7% turust. Nimetatud vabrikutega kokku leppides saaks kontsern 30,7% turust oma valitsemisele ja

tema tähtsamaks võistlejaks Põhja-Saksamaa tsemenditööstuse liidu piirkonnas jääks vaid Hamburgis asuv Alseni portlandtsemendivabrik, kellel 7,2% turust.

Kokkuleppe saavutamine näib väga tõenäoline ja kui kontsern laieneb, siis asuks tema fiinantseerijate hulka veel „Jarislovsky & Co“ krediitari ning uute kontserni kuuluvate vabrikute aktsiad tuleksid vastastikku vahetamisele, mil puhul siis kontserni juhtimiseks moodustataks uus juhatuski.

Lääne-Saksamaa tsemenditööstuse liidus on suurimaks ja mõjuandvamaks ettevõtteks „Vicking“-kontsern, kes oma põhikapitali 10.000.000 riigimarga võrra on suurendanud seks, et tõmmata vähemaid tsemendivabrikuid oma mõjupiirkonda ja sel eesmärgil „Dyckenhoff“-tsemendivabriku aktsiate omandamiseks peab läbirääkimisi, mille õnnestumisel mõne teise tsemendivabriku omandamine saab võimalikuks.

Lõuna-Saksamaa tsemenditööstuse liidu piirkonnas on suurimaks ja tooniandvamaks ettevõtteks a.s. „Heidelberg-Mannheim-Stuttgart portlandtsemenditehased“.

Käesoleva aasta juunikuus on Saksamaa tsemenditööstus valmistanud 763.000 tünni tsemendi, maikuus aga 757.000 tünni.

Kunstvõi ja margariini sissevedu Eestisse.

Ehkki Eestis on juba oma kunstvõitööstus (töötab praegu 2 vabrikut), siiski veetakse sisse veel võrdlemisi rohkesti kunstvõid ja margariini välismaalt, nagu seda selgitab allseisv tabel.

Margariini ja kunstvõi sissevedu:

	meetertonna	tuh. Emk. väärtuses
1924. a.	198	13.452
1925. a.	222	20.321
1926. a.	181	16.055
1927. a. 7 kuud	58	5.626

Nagu tabelist näha, on sisseveetud kunstvõi hulk 1925. a. tõusnud, kuid hiljem näitab järjekindlat vähenemise tendentsi. Tänavu 7 kuu jooksul sissetoodud hulk lubab oletada, et aasta lõpuks aastane sissevedu ei tõuse eelmise aasta kõrguseni. Sisseveo kahanemise põhjuseks tuleb pidada kodumaa tööstuse arenemist. Kunstvõitööstuse toodang tõusis, nagu seda riigi statistika keskbüroo andmed tõendavad, 108,9 tuh. kg-lt 1924. a. 292,5 tuh. kg-le 1925. a. ja ligi 375 tuh. kg-le 1926. a. Peale selle valmistasid kunstvõivabrikud toiduõli ja toidurasva:

	1924. a.	1925. a.	1926. a.
	meetertonnid:		
Kookosõli	21,8	229,3	ca 325
Päevalilleõli	4,9	90	ca 70

Välismaalt sisse toodud kunstvõid ja margariini veetakse sisse kõige rohkem Soomest ja Hollandist, kuna kolmandal kohal seisab Läti. Viie

mase 3 aasta sissevedu riikide järele on toodud allseisvas tabelis:

	1924. a.	1925. a.	1926. a.	1927. a. 7 k.
	Tn.	Tn.	Tn.	Tn.
	1000 Emk.	1000 Emk.	1000 Emk.	1000 Emk.
Daani	—	1	72	8
Hollandi	113 7.670	84 7.709	55 4.757	20 1.920
Inglise	3 187	—	0,5	77
Läti	44 3.021	51 4.542	34 3.081	4 477
Saksa	1 92	8 759	17 1.442	4 354
Soome	36 2.443	77 7.138	66 6.025	29 2.845
Muud maad	1 39	1 102	—	—

Margariini ja kunstvõid sisseveol võetakse 1 kg-lt tollimaksu 0,40 k.-fr. (praegu 1 k.-fr. = 75 Emk.).

Varemalt ilmunud informatsioonis oli kirjeldatud margariini ja kunstvõid sisseveo kord ja need tingimused, millel sissevedu kestis on lubatud.

KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJA TEATEID.

1. Vannutatud ekspertide kogu põhimäärused.

Koja VI sekts. poolt on välja töötatud ning juh. koosolekul 15. juulil heaks kiidetud vannutatud ekspertide põhimäärused. Need näevad ette ekspertide valiku, nimetamise ja vannutamise korra, samuti kui üldmäärused ekspertide tegutsemise ja nende tegevuse järelevalve kohta. Samuti on ette nähtud ekspertiiside vastulausethe kord ja läbiarutamine.

Aluseks võeti peaaegselt Saksa ekspertide määrused.

Määrused on esitatud Kojas juhatusel kaudu nõukogule kinnitamiseks.

Sarnase kindla korra loomine ekspertiiside küsimuses on praktiliselt väga tähtis.

2. Meresõidus ettetulevate kaubandusliikude kommehete registreerimine.

Arvesse võttes järelepärimist „Balt. and Int. Maritime Conf.“ poolt ning vajadust kaubanduskommete registreerimiseks on Kojas VI sekts. ettepanekul valitud laevasõidu ja suurkaubanduse sektsioonide poolt segakomisjon, kuhu kuuluvad:

Laevasõidu aladelt härrad O. Treilmann ja E. Rosenvald ja kaupmeeste ning maakl. esindajateks härrad R. Domberg ja A. Trankmann. Ettekandjaks on Kojas nõunik E. Masik. Komisjon võib tarbekorral asjatundjaid koopteerida. Komisjoni poolt tunnustatavad kombed lähevad kinnitamiseks Kojas juhatusel.

Seega on pandud algatus kaubanduskommete laialisema registreerimise ettevalmistamisele Kojas, nagu Kojas sead. § 2 p. 8 ette näeb.

3. „Laevavedude seadus“ Kojas arvamise avaldamiseks.

Kohtuministeeriumi „Meriseaduse komisjoni“ poolt on tulnud arvamise avaldamiseks „Laevaveo seadus“. Seadus käsitleb veolepingute, konnosementide ja reisijate vedu, jagunedes 5 ossa, kokku 103 paragraafi.

Seadus puudutab samuti vedajaid-laevaomanikke kui ka veoandjaid-kaupmehi, mistõttu kumbki pool peaks seadust praktilisest seisukohast kaaluma ja oma arvamisega seaduse kohta teatama.

Eelnõu on saadetud Kojas poolt arvamise avaldamiseks vastavatele firmadele, missuguste arvamisega saamisega kokku kutsutakse vastavate

huviringide esindajad lõpliku seisukoha avaldamiseks.

Täpset kaalumist nõuab samuti „charteri“ kui ka konossementi osa, kuna siin on komisjoni poolt sisse võetud hulk moodsaid põhimõtteid.

Riigitööstusettevõtete eraomanduseks andmise seaduse asjus.

Asjast huvitatute järelepärimistele vastates riigitööstus-ettevõtete eraomanduseks andmise seaduse elluviimise asjus teatame lugejatele, et praegu on põllutööstus, käsil hindamisemääruste väljatöötamine. Kuna hindamisele tulevad väga mitmesuguste ettevõtete sisseseaded, siis on arusaadav, et määruste väljatöötamine nõuab aega. Praegu tehakse väljatöötatud määruste alusel proovihindamisi ja kui proovihindamiste tulemused head, siis saadab põllutööstusminister määrused valitsusele kinnitamiseks. On loota, et kõigi nende eeltöödega jõutakse lõpule augusti- või septembrikuus. Nii saab põllutööstusminister ostu-müügi lepinguid sõlmida juba septembri- või

oktoobrikuus käesoleval aastal, muidugi kui eeldame, et vabariigi valitsus kinnitab hindamise määruse.

Tallinna sadamas puuduvad suured kaalud.

Juba ammu sünnitab kaupmeeskonnas nurnat asjaolu, et Tallinna sadamas puudub suuremate ja raskemate kaubaüksuste, nagu igasugu masinad, mootorid, jõuvankrid jne., kaalumiseks vastav suurem kaal. Nüüd tuleb iga niisugune kaup kaalumiseks linna kaalule vedada, mis ei ole ainult tülikas ja aegaviitev, vaid tekitab ka üleliigseid kulusid. Vaatamata sellele, et kaupmeeskonna nurisemine täitsa põhjendatud, ei ole meie arvates ka kuidagi sünniski, et vabariigi suuremal tolliasutisel Tallinna sadamas puudub nii hädatarviline ese nagu kaal.

Sel põhjusel pöördus Kaubandus-tööstuskoda mereasjanduse peavalitsuse poole palvega, tõsiselt päevakorraks võtta suurema kaalu muretsemine. Kui aga praegusel ajal seks krediit peaks puuduma, siis tuleks vähemalt võtta tuleva aasta eelarvesse vastav summa seks otstarbeks.

Majanduslikke teateid kodu- ja välismaalt.

I ehituse- ja mööbli-näitus Tallinnas 6.—13. okt. s. a.

Käesoleval sügisel korraldatakse a.-s. „Näituse“ algatusel ja valitsuse ning omavalitsuse ja organisats. vahelise komitee valvel I ehituse- ja mööbli-näitus Eestis.

Sellel näitusel on suur tähtsus, kuna siin saame näha esimest korda seda tähtsat rahva tegevus- ja majandusala. On ju eluaseme- ja korteriküsimus tähtsamad rahvale ja riigile ning oleme sellelgi alal jõudnud edasi riigi 10-aastase kestvuse ajal.

Kuid eriti sel alal on veel palju tööd ja korraldust ees, et jõuda meile väärilisele tasapinnale.

Selle esimese näituse suuremaks ülesandeks ongi selgitada ja anda ülevaate selle kohta, kui kaugele oleme jõudnud seni ning missuguses suunas peame töötama edasi kõigil tähtsamatel ehitus- ja samuti majade korterisisseseadete aladel. Et need alad väga laialdased ja mitmekesised, näitab näituse osakondade arv ja sisu.

O s a k o n n a d :

1. Elumajade, seltskondlike hoonete ja talu-eluasemete plaanid, mudelid ja pildid,

2. Linnade, talude ja suvilate planeerimised. Aiad.

3. Hoonete ehitusmaterjalid ja konstruktsiooni osad ning viisid.

4. Hoonete kütmis-, valgustamis-, ventilatsiooni- ja sanitaarsisseseaded ja osad.

5. Skulptuur- ja kunstitööd ehitustel.

6. Mööbel. Mööblimaterjalid jne.

7. Vaibad, ukse- ja aknaeesriided, seinte ja põrandate katmise esemed.

8. Mitmesugused majatarbed: köögi- ja sööginõud, riistad jne.

9. Voodimadratsid, -vaibad, -pesu. Mööbli riie.

10. Muusikariistad, mis mööbliga kooskõlas, pianinod, klaverid, grammofoonid, raadio jne. Igas osakonnas on midagi pakkuda.

Osak. 1. on oodata eeskujulisi ülevaateid ja plaane meie valitsus- ja omavalitsusasutuste, seltside, organisatsioonide ja üksikute arhitektide poolt. Siin peaks välja toodama kõik läinud 10 aasta töövili, mis oleks parimaks teerajajaks ja õhutajaks meie ehitustegevusele.

Osak. 2. on samuti huvitav ja õpetlik, siin peaksid esile tulema meie saavutused linnade,

talundite ja aialinnade planeerimise aladelt vastavate asutuste poolt.

Osak. 3. — ehitusmaterjalid ja konstruktiooni osad ning viisid — laialdane ala, kus meil esitada palju uudist, samuti nagu osak. 4.

Osak. 5. skulptuur- ja kunstitööd ehitustel, — kõik meie kunstnikud peaksid välja tooma sel alal skulptuur-, gipsi- ja maalitööd.

Tähtsamaks osakonnaks on muidugi mööbel ja mööblimaterjalid, kus on oodata väljapanekuid suuremal hulgal, kus võib leida eeskujuga ja parema juhuse sügissesooni ostudeks.

Osak. 7. — vaibad, ukse- ja aknaeesriided jne. — ala, kus oodata ja pakkuda palju eeskujuga ja uudist, eriti meie kodukäsitöö valmistajate poolt.

Samuti on omaette huvitavad osak. 8., 9. ja 10. — kus igas on pakkuda palju huvitavat meie korterite kaunistamiseks ja sisseseadmiseks.

Kuna näitus on esimene sarnane Eestis ja kuna esitatav ala on tähtsamaid, siis pakub näitus laialdast huvi ning tuleb soovitada kõigile asjaosalistele sellest osavõttu.

Tramplaevasõidu prahtide konjunktuur augustis.

Lisaks eelmises numbris toodud Rootsi indeksi toome uuemad indeksid samal alusel:

Üldhind. Sütevedu. VIII Ameer. Metsamat.				
1928. a. mai	117	88	118	132
„ juuni	116	93	108	132

mis näitavad vähest tõusu samuti süte kui ka metsamat. alal juunis. Juulis on samades prahtides märkida kindlat tõusu tendentsi nii süte kui ka metsaveos. Nii makseti Inglismaalt idast Daani ja Rootsi suurematele laevadele 5/— ja keskmistele ning vähematele 5/6—6/0.

Metsaprahid näitasid tõusu eriti Soomest, mida tuleb kirjutada stoueritöölise streigile ja laadungite kuhjumisele, mis streigi jätkamisel veelgi suureneb. Tegelik seisukord metsamaterj. laadimisel, vaatamata et lehtedes avaldatavate teadete järele ta halb ei olevat, on niisugune, et laaditakse 25—50% kauem, õppimata töölise tõttu vähem ja seejuures hinnad on kallimad.

Lõuna-Soomest maksti Londoni 43/6—46/— stand., Hollandi 26—27 guldn., Belgiasse 40/—43/6, tendents veelgi tõusu poole.

Ka Danzigi süte prahtid on paranenud, nii et Stokholmi makseti 3000—4000 tn. eest 5/6, vähematele laevadele isegi 6/—6/6. Kuid Danzigis on võimalik kauane laadimine.

Soome turu mõju on avaldunud ka Rootsi ja teistele turgudele, nagu Valgomeri, kus prahtid on näidanud väikest tõusu.

Peale Soome on sadamatöölise streik Rouen'is, kuna Antwerpenis streik on lõppenud. E. M.

Uus Eksport-Import Register.

Kuna 1926. a. a.-s. „Näituse“ poolt kaubandus-tööstusministeeriumi toetusel välja antud Eesti Eksport-Import Registri (Saksa-Inglise keeles) trükk on läbi ning paljud andmed vananenud, on otsustatud asuda uue registri väljaandmisele, mis ilmub 1929. a. alul.

Registrit on kavatsus täiendada nii, et sinna sisse tuleks: I üldosa, II eksportkaubad ja eksportöörid, III importöörid, IV laevasõidu-, speditiooni-, transportärid, kindlustusseltsid, pangad ja V majandusorganisatsioonid.

Kõik koondataks kompaktses ärimehelises käsiraamatu kujul.

Firmade ja ettevõtete kohta kasutatakse Kaubandus-tööstuskoja firmade registreerimise andmeid, tuues välismaa esekujul ka vajalised andmed kapitalide ja juhi kohta.

Register on mõeldud hinnata laialilaotamiseks ning väljaandmise kulud tasuks kaubandus-tööstusministeerium ühes vastavate majandusorganisatsioonidega. Toimetamine ja väljaandmine oleks a.-s. „Näituse“ hooleks.

Väliskaubandus 1928. a. esimesel poolel.

Eesti kaubanduslik läbikäimine välismaadega suureneb aast-aastalt. Ka tänava aasta esimese poole väliskaubanduse andmed näitavad tunduvalt juurekasvu: üldlääbikäik on tõusnud 35,9% võrra. Riigi statistika keskbüroo andmetel oli tänava 6 kuu jooksul:

Sissevedu 191.689 tonni 59.482.728 kr.

Väljavedu 217.036 tonni 56.435.960 kr.

Nagu näha, oli sissevedu väljaveost suurem 3.047 tuh. krooni ehk 5,4% võrra. Võrdlus läinud aasta esimese poole andmetega näitab, et sissevedu (väärtuse järele) on rohkemal määral tõusnud kui väljavedu:

	1927. a. I pool.	1928. a. I pool.	Suurenem.
	Tuhandes kroonid	%	%
Sissevedu	43.470	59.488	16.018 36,8
Väljavedu	41.851	56.436	14.585 34,8

Ka läinud aastal esimese 6 kuu jooksul on rohkem kaup sisse kui välja veetud.

Üksikutest kaubarühmadest on väljaveo vähenemist märgata toidu- ja maitseainetel (statist. nomenklatuuri järele 4. grupp), seemnetel, metallkaupadel, instrumentidel ja keemiaainetel, kuna kõik teised rühmad on enam või vähem suurenenud. Sisseveos näitavad vähenemist ainult metallid ja kütteenained (12. ja 18. grupp), kõik teised rühmad on aga mineva-aastasest suuremad.

Munade väljavedu 1928. a. esimesel poolel.

Põllutöoministeriumi andmetel veeti tanavu esimese 6 kuu jooksul välja 9.689.400 kanamuna. Suurem osa sellest saadeti Saksamaale — 6.989.400, siis Inglismaale — 2.626.200 — ja Soome 73.800 tk.

Läinud aasta samal ajal saadeti Eestist välismaale 4.231.080 kanamuna, seega on väljavedu tänavu kasvanud rohkem kui kahekordseks.

Muusikariistade turg Eestis.

Kui palju iga aasta Eestisse uusi muusikariistu juure soetatakse, selle kohta ei anna statist. andmed küllalt täpset selgust. Suurematest muusikariistadest nõutakse kõige rohkem pianinosid. Eesti oma tööstus valmistab neid umbes 100 tükki aastas. Neist on osa välja veetud. Kõige suurem oli väljavedu viimase nelja aasta jooksul 1925. a., kus pianinosid 3,1 miljoni marga väärtuses välja saadeti. 1927. a. oli pianinode väljavedu ainult 0,1 milj. m. Sisse on veetud pianinosid 1927. a. 1,4 milj. marga väärtuses ja varem veel vähem. Tiibklaverite valmistamine Eesti tööstuses on väike. 1925. a. valmistati ainult 9 tiibklaverit. Tiibklaverite väljavedu on vähenenud 0,7 milj. margalt 1924. a. 0,1 milj. margale 1927. a. Tiibklaverite sissevedu oli 1927. a. 1,6 milj. marka. Varemalt oli ta väiksem. Harmooniume valmistatakse Eestis umbes 30 tükki aastas. Välja neid ei veeta. Sisse veetud on harmooniume 1927. a. 150 tuhat marga väärtuses. Paaril eelmisel aastal oli sissevedu märksa väiksem. Märksa elavam kui eelnenematud suuremate mänguriistadega on kaubitsimine mitmesuguste muude muusikariistadega. Sisse oleme vedanud eraldi nimetatamata muusikariistu 1924. a. 13,8 milj., 1925. a. 7,9 milj., 1926. a. 15,9 milj. ja 1927. a. 22,0 milj. marga väärtuses. Niisuguste muusikariistade väljavedu on väike.

Tähelepanu väärts, et muusikariistade osade sissevedu alaliselt suureneb. Nii on muusikariis-

tade osasid 1924. a. 5,2 milj., 1925. a. 5,6 milj., 1926. a. 9,6 milj. ja 1927. a. 24,6 miljoni marga väärtuses sisse veetud, kuna samasuguse kauba väljavedu ainult 1927. a. 1,0 milj. margani ulatus, varem aga mõnel aastal puudus.

Muusikariistade keelte sissevedu on seisnud püsival 0,7—0,8 milj. marga väärtuses viimastel aastatel.

Vähemate muusikariistade valmistamise kohta on andmed, et grammofone valmistati 1924. a. 44 tükki, 1925. a. aga juba 209 tükki. Seda kui ka muusikariistade osade sisseveo suurenemist arvesse võttes peab arvama, et grammofonide valmistamine viimasel ajal on suurenenud.

Tisleri-, puutreiali- ja puusepatööd Eesti väliskaubanduses.

Tisleri-, puutreiali- ja puusepatööde sissevedu ei ole suur, kuid on aast-aastalt suurenenud ja ulatus 1927. a. üle 17 milj. marga, kuna ta 1924. a. ainult 5,4 miljoni oli suu. Puusepatööde sissevedu on väiksem. 1925. a. ulatus ta ligi 3,5 milj. margani, hiljem on vähenenud.

Välja oleme vedanud tisleri- ja puutreialitöid:

Aastad	Milj. margad
1924.	14,6
1925.	28,0
1926.	47,7
1927.	49,6

Selles väljaveos olid:

Aastad	Niidirullid Miljonid margad	Puust ukсед
1926.	7,6	15,7
1927.	19,8	13,2

Vineer ja toolipõhjad ei ole siin arvestatud. Puusepatööde väljavedu on tähtsusetult väike.

Soome :

Inglise ärimedhed külastavad Soomet.

24. juunil jõudis Helsingi 17 Inglise äriilma tegelast — Londoni, Manchesteri, Bradfordi ja Leicesteri kaubanduskodade esindajad. Helsingi kaubakambri pool korraldati neile pidulik vastuvõtmine ja selle järel ringreis Soome tööstuskeskustes (Viiburis, Tampere, Turus jne.) Sõidu otstarve olevat Briti-Soome kaubandussuhete süvendamine, eriti Soome impordi suurendamine Inglismaalt, sest seni on Inglismaa olnud Soome kaupade peaoostja, kuna Soome Inglise kaupade vahelisel arvul sisse vedas. Aset leidnud lähi-

lääkimiste tulemusi hindab „Kauppalehti“ nii, et „nüüd ei tarvitse vähemasti karta, et inglased „erakorralised abinõud“ võtavad tarvitusele oma kaupade pealesurumiseks“.

Augusti lõpus tulevad külla Prantsuse äri- meeste esindajad, Prantsuse-Soome kaubandusko- ja liikmed Pariisist.

P u u k a u b a t u r g. Saetud männipuu jä- rele on nõudmine ikka nõrk, juha mitu kuud on asjata oodatud turu paranemist. Kõige kõvemi- ni annab tunda Inglise ostjate tagasihoidlikkus, mis osalt seega seletatav, et l. a. Briti kaupme- hed 400.000 standardi võrra üleliiga seda kaupa sisse vedasid, osalt aga seega, et Venemaal hulk valmissaetud männipuud olevat müümata. Ka saetud kuusepuuturu seisukord pole parem. Suu- rimas kuusepuu-tarvitajas maas — Hollandis — on praegu ärielus seisak, iseäranis aga ehituse alal, mis puukauba mineku ei jätnud mõju aval- damata. Paberipuude müük sünnib normaalselt; selle kauba suhtes ei ole hinnagi langemist karta. Propse ostetakse suure valikuga, okkalisi propse ei taheta sugugi.

Soome liitumine rahvusvahelise konventsiooniga tollivormaal- suse lihtsustamise asjus. Vastavalt 11. mail s. a. eduskunta poolt vastuvõetud seadusele on Soome nüüd liitunud 3. märtsil 1923. a. Genfis sõlmitud rahvusvahelise konventsiooniga tollivormaal- suse lihtsustamise asjus. Konventsioon astub jõusse Soome suhtes 21. aug. s. a. arvates.

Tööseisakud Soomes 1927. a. Hiljuti ilmunud statistiliste andmete põhjal oli 1927. a. jooksul 79 tööseisaku juhtumit tööstuses, neist 71 juhul streik, 4 juhul töösulg (lokaut), 4 juhul mõ- lemad koos. Tööseisakud puudutasid üldse 221 tööandjat ja 13.368 töötajat. Metallitööstuses puudus töölt 7460 töolist ehk 55,8% üldarvust; puutööstuses 1688 töolist ehk 12,6% üldarvust; ehitustööstuses 606 ehk 4,5% ja jalaõndetööstu- ses 517 ehk 4%. Kokku puudusid töölt töölised 1.528.182 tööpäeva. Tööpalgana kaotasid töölised 58.585.818 Smk. ja ettevõtjate kahju oli 30.333.186 Smk.

Telliskivitööstus Soomes. Soome tarvitab k. a. umbes 200 milj. telliskivi; sellest arvust valmistatakse pooled kodumaal, pooled tuu- akse väljast sisse. Kuna viimastel aastatel tel- liskivi puuduse tõttu kõiksugu teisi ehituskive (tsement, silikat) katsuti kasutada, on siiski jõu- tud veendumusele, et lähemas tulevikus ehitus- materjali peamiseks jääb telliskivi. Isegi looma- lautade ehitamiseks maal tarvitatakse ikka tellis- kivi, kuna see tsemendist paremini peab soojust. Insener Koskinen käis l. a. välismaal telliskivi

valmistamist uurimas, praegu ehitab ta 2 uut tel- liskivivabrikut Lappila jaama juure 7—8-milj. aastatoodanguga. Ühtlasi teeb ta kogu aeg kihu- tustööd, et Soome välismaa eeskujul telliskivide valmistamise kool asutataks

Leedu :

Leedu-Prantsuse ajut. kaubaleping.

Leedu saadik Prantsusmaal Klimas kirjutab 20. juulil Pariisis alla ajutise kaubalepingu Prantsusmaaga. Selle lepingu järele tarvitab Prantsusmaa Leedu tähtsamate kaupade kohta minimaaltollitariife, nimelt: elusloomade, värsk- ke ja konservitud liha, mitmesuguste loomade saaduste (sarvede, harjaste jne.), munade, või, teravilja, ristikkehinaseemnete, linaseemnete, seemneõlide, merevaigu, metsamaterjalide, tsel- luloosi, vineeri kohta.

Teiste Leedu kaupade suhtes tarvitatakse, nagu Läti ja Eesti suhteski, keskmisi tariife (Prantsusmaal on kolm tollitariifi: maksimaal- ne, keskmine ja minimaalne). Leedu annab Prantsusmaale tollikonsolidatsiooni järgmiste Leedu tollitariifi paragraafide suhtes:

§ 27 — piiritus ja kanged alkohoolsed joo- gid.

§ 28 — marja-, viinamarja- ja puuvilja- veinid.

§ 32 — mineraalveed.

§ 37 — kala ja kalamari.

§ 88 — töötletud kumm (kautšuk ja gut- tapertša) ning kummist teosed.

§ 113 — rohud ja doseeritud preparaadid.

§ 119 — kosmeetilised ja healõhnalised ained.

§ 120 — tualettseep.

§ 173 — autod.

§ 183 — puuvillaniit ja -lõng.

§ 188 — puuvillariie värvitud, merseriseeri- tud joonist, või trükiga.

§ 195 — naturaal- ja kunstiidriie.

§ 199 — villane riie, eraldi nimetamata.

Peale selle lubab Leedu Prantsuse kaupu falsifikatsiooni eest kaitsta. Lepingusse tõmbab Leedu ka Läti ja Eesti klausid. Leping astub jõusse 15-dast augustist 1928. a. ja uuendatakse automaatselt, kui üks lepinguosalistest ei denon- seeri teda 6 kuud enne tähtaega.

Lepingus on ette nähtud tariifilise lepingu sõlmimine tulevikus.

Rootsi:

Kaubitsemine Eesti ja Rootsi vahel. ...

1923. a. sõlmiti Eesti ja Rootsi vahel kaubaleping enamsoodustuse alusel. Kaubitsemist Eesti ja Rootsi vahel sellest peale Eesti statistiliste andmete järele tähele pannes näeme, et Eesti sissevedu Rootsist on kasvanud järjekindlalt iga aastaga. Eesti on saanud Rootsi kaupu:

Aastad	Milj. Emk.	% üldsisseveost
1924.	325,7	4,0
1925.	382,4	4,0
1926.	443,6	4,6
1927.	488,9	5,1

Eesti väljavedu Rootsi oli samadel aastatel:

Aastad	Milj. Emk.	% üldväljaveost
1924.	411,1	5,2
1925.	568,7	5,9
1926.	315,8	3,3
1927.	462,8	4,4

Nagu toodud andmed näitavad, on meie väljavedu Rootsi 1926. a. vähenenud ja ta ei ole tõusnud ka 1927. a. sellele kõrgusele, kuhu jõudis 1925. a. Vähenemine tekkis iseäranis seeläbi, et viimastel aastatel veiseid ja 1926. a. kartuleid Rootsi läks vähem. Muude kaupade väljavedu Rootsi seisib võrdlemisi püsiv.

Eesti sissevedu Rootsist üksikute kaubarühmade järele näitab, et iseäranis rohkesti on Rootsist toodud kaupu, mis kuuluvad tekstiil-, metalli ja metallkaupade, mitmesuguste masinate, õlide ja rasvade, väetiste ja keemiaainete rühma. Üldse peab märkima, et Eesti sisseveos esinevad peaaegselt tööstussaadused.

Kuna Eesti ja Rootsi vahelises kaubanduses ka 1924. ja 1925. a. enamasti suuremas hulgas esinesid samasugused kaubad, nagu viimasel paaril aastal, siis võib pidada tõenäoliseks, et edaspidi ka enam või vähem samasuguste kaupadega Eesti ja Rootsi vahel aetakse äri.

Daani:

Majanduslik ülevaade.

Daani põllumajanduslik nõukogu andis juunikuus valitsusele üle märgukirja, milles juhitakse tähelepanu põllumajanduses tekkinud raskele seisukorrale ja näidatakse teid selle parandamiseks.

Majanduslik kriis, mis avaldus paari aasta eest, on eriti raskesti ennast annud tunda Daani tähtsamal majanduslikul alal — põllumajanduses. Praegu, kus raske kriisi järel on ära tarvitatud reservid, tuleksid (koja märgukirja jä-

rele) valitsuse poolt võtta tarvitusele erilised abinõud olukorra kergendamiseks. Kriis on väljendunud selles, et Daani põllumajanduslike saaduste hinnad krooni järsu tõusu tõttu langevad, kuna produktsiooni kulud jäid peaaegu endiseks. Põllumajandusliku nõukogu märgukirja järele, missugust seisukohta ka praegune Madsen Mygdali valitsus pooldab, tuleksid võtta tarvitusele järgmised abinõud: põllumajapidamistel lasuvaid riigi omavalitsuse maksusid tuleb alandada — vähendades riigi väljaminekuid ja ametnikkude palkasid vastavalt krooni tõusnud väärtusele: valitsusel tuleks seaduslikult piirata mitmete organisatsioonide, nagu ametiühisuste jne., omavoli töötasude määramisel, et jõuda majanduslikule tasakaalule. Märgukirja järele tuleks võtta uurimisele, kui võrra teostatav oleks laenuprotsentide alandamine: protsentide alandamine kergendaks tunduvalt nende põllumajapidamiste seisukorda, mis endid krooni madala kursi ajal laenude abil olid sisse seadnud ning mille väärtus nüüd lühikese aja jooksul kolmandikuni on langenud. Laenuprotsentide alandamisega suudetakse ehk ära hoida nähud, mis muidu ehk võiksid majanduslikule elule mõjuda hävitavalt, nagu võlgade paratamatu kustutamine jne.

Daani põllumajandusliku saagi väljavaated ei ole halvad, vaatamata niisketele ilmadele, eriti oodatakse head saaki taliviljadest, kuna suivilja seisukord on vähem hea.

Uued seadused ja määrused.

Kitsendused välismaalastele kinnisvarade omandamise, valdamise ja kasutamise suhtes.

„Riigi Teat.“ 15. juunil 1928. a. nr. 48 ilmus uus seadus, milles on nimetatud, missugustes kohtades Eestis välismaalastele keelatud on kinnisvarasid omandada, vallata või kasutada.

Eesti ja Lõuna-Slaavi vaheline kaubanduse ja laevanduse konventsiooni seadus

on avaldatud „Riigi Teat.“ nr. 48 — 1928. a.

Liha ja lihasaaduste väljaveo määrus.

Vabariigi valitsuse poolt on uus määrus liha ja lihasaaduste väljaveo kohta vastu võetud ja „Riigi Teat.“ 15. juunil 1928. a. nr. 48 avaldatud. See määrus astub jõusse kaks kuud peale „Riigi Teatajas“ avaldamist. Uus määrus näeb ette, et kui liha viiakse riiki, kus liha sisseveo kohta

naksmas erimäärused, siis tuleb need määrused liha järelevaatamisel ja väljaveoks kõlblikuks tunnustamisel võtta arvesse. Väljaveetav liha märgitakse vastava kontrollmärgiga. Pekon varustatakse riikliku eristusmärgiga ja eksporttapamajadel on õigus pekonit peale riikliku eristusmärgiga varustamist varustada ka oma ärimärgiga. Vorstid ja muud lihasaadused, mis määratud välja veoks, varustatakse pigistusplommiga, millele tähendatud tehase nimi või registreeritud märk ja tehase asukoht. Väljaveetav lihasaadetis peab veel olema varustatud riikliku väljaveotunnistusega. Igal saadetisel peab peale selle olema kaasas volitatud loomaarsti tunnistus, et iga koll on varustatud väljaveotunnistusega väljaveo-määruste kohaselt.

Päritolutunnistuste asjas.

„Riigi Teat.“ nr. 47 — 1927. a. ilmus rahaministri teadaanne päritolutunnistuste asjas. Nüüd on selle teadaande täiendus avaldatud „Riigi Teat.“ nr. 58 — 1928. a. lhk. 758.

Juhtnõõrid tempelmaksmise korra kohta.

Tempelmaksu seadus („R. T.“ nr. 45 — 1928. a.) andis rahaministrile õiguse kokkuleppel kohtuministriga nim. seaduse käsitamiseks anda juhtnõõrid. Nüüd on avaldatud niisugused juhtnõõrid „R. T.“ nr. 58 — 1928. a. lhk. 755 ja järg.

Eesti ja Hollandi vaheline kaubandus 1927. a.

Allseisev tabel näitab Eesti ja Hollandi vahelise väliskaubanduse käiku viimase 6 aasta jooksul.

	Sissevedu:	Väljavedu:
	Miljoneis Emk.	
1922	56,0	85,6
1923	102,6	88,1
1924	223,3	60,3
1925	346,1	106,9
1926	192,3	290,9
1927	149,7	285,2

Nagu tabelist näha, kasvas Hollandi sissevedu Eestisse jõudsasti kuni 1925. aastani ja sellest algas tagasimine, nii et 1927. a. sissevedu oli vähem kui pool 1925. a. omast. Kuid osalt on see tagasimine ainult näilik, kuna statistika keskbüroo arvestab nüüd täpsemalt sissetoodud kaupu nende päritolu järele, ja need sisseveokaubad, mis mujalt Hollandi kaudu Eestisse veeti ja Hollandi kaupadega ühes arvestati, näidatakse nüüd nende õige lähtemaa järele.

Väljaveos Hollandisse näeme umbes samaugust pilti, kuid arenemise haripunktiks oli siin 1926. a.

Protsentuaalselt ei ole Hollandi osa Eesti väliskaubandusest kuigi suur ja kõigub: sisseveol 1,0% ja 3,6% ja väljaveol 0,7% ja 3,0% vahel väärtuse järele, nagu seda näha järgnevast tabelist:

	Sissevedu	Väljavedu
	protsentides: üldväärtuses	
1922	1,0	1,8
1923	1,0	0,7
1924	2,7	0,8
1925	3,6	2,0
1926	2,0	3,0
1927	1,6	2,7

Missuguseid kaupu veab Eesti Hollandisse?

Need on peaaegselt puusaadused. Viimase 2 aasta jooksul läks Hollandisse:

	1927. a.	1926. a.
	Miljoneis Emk.	
Laudu ja planke	216,5	243,4
Propse	28,2	9,9
Haavapakke	8,1	2,5
Toolipõhju	3,2	5,0
Vineeri	2,9	1,4

Puusaadustele lisaks veeti 1927. a. 10,0 milj. Emk. eest puhastatud piiritust, 12,3 milj. Emk. eest tselluloosi ja kõiksugu paberit 2,9 milj. Emk. väärtuses. 1926. a. on peale selle müüdnud Hollandisse linaseemneid (3,0 milj.) ja linu (8,8 milj. Emk. eest).

Hollandist veetakse Eestisse õige mitmesugust kaupa, nendest tähtsamad on nimetatud alljärgnevas tabelis:

	1927. a.	1926. a.
	Miljoneis Emk.	
Tubakas kasvudes	22,0	7,9
Kakaovõi	11,5	7,8
Superfosfaat	10,8	9,7
Kakao, ubades	7,5	8,4
El.-lambid	6,1	2,8
Herned	5,6	3,8
Kohv, toores	5,3	5,0
Kalavõrgud	5,0	1,6
Kakao, pulbris	4,9	5,4
Tallamahk	4,6	—

Peale selle on Hollandist 1926. a. veel kivi-sütt 41,8 milj., raudtraati 5,5 ja raudroppaid 3,9 milj. Emk. eest sisse veetud.

Tolliteateid.

Tollikomitee otsuseid mõnede kaupade tollimise kohta.

Avaldatakse teadmiseks, et tollikomitee otsustas tunnistada:

I. A. Sisseveotariifis.

Ukse käepidde, seatina, tsingi, vähese antimooni ja n. n. hartblei sisaldusega sulatise, nikeldatud, puulisandusega, t. t. § 163 p. 3 alla kuuluvaks kui teosed seatina, tsingi ja hartblei sulatise, nikeldatud. (T. K. otsus 6. VII. 28. a. nr. 1844.)

Aine, mis sisaldab vett 70% ning glütseriini, ammoniaki, seepi ja rasvaaineid umbes 30%, t. t. § 119 p. 1 alla kuuluvaks kui nahakreem. (T. K. otsus 6. VII. 28. a. nr. 1845.)

Sulfeeritud õli, mis leiab tarvitamist nahaparkimises, t. t. § 124 p. 3 märkuse alla kuuluvaks kui nahaparkimis-keemiaaine. (T. K. otsus 6. VII. 28. a. nr. 1847.)

Kivipähklast kettakesed nõopide valmistamiseks, t. t. § 212 p. 3 alla kuuluvaks kui kivipähklast nõobid poolvalmis kujul. (T. K. otsus 6. VII. 28. a. nr. 1843.)

Vaabatud pottkivist valmispliit, mille pealne plaat, ühendusraamistik ja jalad on rauast, t. t. § 153 p. 1 alla kuuluvaks kui rauast teos peamaterjali järele otstarbe poolest. (T. K. otsus 6. VII. 28. a. nr. 1848.)

Vaskplekist kuplihoijaja võru ühes lambipesaga, elektrilambi lauaarmatuuri jaoks, t. t. § 149 p. 2 ja elektrilambi lauaarmatuur vasest inimkujuga, t. t. § 149 p. 3 alla kuuluvaks kui elektrilampide armatuur materjali ja väljatöötamise viisi järele. (T. K. otsus 6. VII. 28. a. nr. 1849.)

Raudplekist saapahaagid, kaetud pealt värvilise tselluloidiga, t. t. § 154 p. 2 alla kuuluvaks kui raudplekist ja tselluloidist teosed, arvesse võttes, et tselluloid siin pole ainult kattematerjal värvi asemel, talitades t. s. § 216 järele. (T. K. otsus 6. VII. 28. a. nr. 1852.)

Mustaks värvitud paber, väljapressitud krokodillinaha taolise mustri, t. t. § 177 p. 3 alla kuuluvaks kui paber värviga ja pressi-

misega ilustatud. (T. K. otsus 6. VII. 28. a. nr. 1853.)

Suur, maast püstitatav päevavari, mille vars ja raod, kuhu riie külge kinnitatud, puust, t. t. § 61 p. 5 alla kuuluvaks kui puust teos riidega üle tõmmatud, arvesse võttes, et tariifi § 211-as on tegemist, tema mõiste järele, ainult käsi-päevavarjudega. (T. K. ots. 6. VII. 28. a. nr. 1854.)

Portselaanist kujuke, mis kujutab siidriietuses tantsivat balleriini, t. t. § 215 p. 1 alla kuuluvaks kui pudukaup portselaanist ja siidist. (T. K. otsus 6. VII. 28. a. nr. 1856.)

Raudplekist aparaat („Göta“), milles leotatakse pudeleid enne nende lõplikku pesemist, t. t. § 167 p. 1-a alla kuuluvaks kui eraldi nimetatama aparaat rauast. (T. K. otsus 6. VII. 28. a. nr. 1857.)

Viljaniidumasina külge kinnitatav aparaat (haspel) mahaniidetud vilja kokkukorjamiseks t. t. § 167 p. 4 alla kuuluvaks kui iseseisev põllutööriist. (T. K. otsus 6. VII. 28. a. nr. 1858.)

Raamatuköitmise juures tarvitatav press („Falz-Niederdruck-Presse“) t. t. § 167 p. 1-a alla kuuluvaks kui eraldi nimetatama aparaat rauast. (T. K. otsus 8. VII. 28. a. nr. 1859.)

Põrandavaibad, mille lõim ja kude jutest ja lanepist, puuvilla lisandusega, värvitud, kuna puuvillalisandust vaipade „karvas“ (vors) ei ole, palistatud, t. t. § 188 p. 1 alla kuuluvaks +10% palistuse eest, kui jutest valbad puuvilla lisandusega, talitades §§ 183—209 juures oleva üldise märkuse 1-se järele. (T. K. ots. 6. VII. 28. a. nr. 1872.)

Väikesed grammofonid raudplekist korpuses (suurus umbes 8 sm × 15 sm × 15 sm), lihtsa pressitud mehhanismiga, t. t. § 215 p. 2 alla kuuluvaks kui lastemänguasjad, mitte aga tõelised grammofonid iseloomu poolest. (T. K. otsus 6. VII. 28. a. nr. 1875.)

Seinakell „ATO“, mille ajanäitaja mehhanism käib sees oleva elektrilemendi abil, t. t. § 61 p. 2 ja § 171 p. 1-se märkuse 2 alla kuuluvaks kui seinakell puust keres. (T. K. otsus 6. VII. 28. a. nr. 1876.)

Turgude ülevaade.

Või. Käesoleva aasta juulikus oli võiturg Euroopas asuva tootja seisukohast vaadates äärmiselt soodus. Võihinnad näitasid juulis 6—8-shillingilist tõusu tsentneri pealt. Eriti soodsaks tuleb seda asjaolu pidada Eesti põllupidajale, kuna juuni teist poolt ja juulit tuleks arvata meie toodangu haripunktiks.

Nõudmine Inglise turul püsis juulikuul jooksul täiesti rahuldavana, lõdvenedes ainult kuu viimasel nädalal. Võihinnad olid juuli keskpaigas kiiret tõusu näidanud ning üksikmüügi hindade tõstmise tõttu oli teatavat tarvitamise vähenemist märgata.

Hinnatõus juulis oli välja kutsutud peaaegselt turu kogu põhitoonist. Sissevedu asumaa-dest oli suuresti vähenemas, eriti Uuel Merimaalt ning Inglise võituru tuli arvestada peaaegselt Euroopa tootjate maade väljaveoga. Kuna juulikuul lõpul suurem osa Euroopa tootjatest maadest oma toodangu haripunktile oli jõudnud, siis võis juulikus juba väheneva sisseveoga arvestada. Teiselt poolt oli külmutusmajadesse eelmiste kuude jooksul õige vähe võid kogutud. Asumaade uue hooaja võid võib ainult novembrikuust peale oodata. Arvestades ülaltoodud asjaoludega oli juulikuul võihindade tõstmine täiesti põhjendatud.

Lähemate nädalate väljaveadete suhtes võiturul lähivad äringikondades arvamised lahku. Ühed ennustavad hindade tõusu ning võib olla seda ka täiesti põhjendatult. See grupp teeb sisseostusid spekulatsiooni otstarbeks. Praegusi tagavarasid Londoni külmutusmajades hinnatakse 275.000 tsentneri peale. Üks kohalikkudest firmadest on 130.000 kasti ümber Uue Me-

rimaa võid külmutusmajadesse paigutanud, lootes septembris-oktoobris saavutada 200 sh. per tsentner. Teine grupp on rohkem tagasihoidlik ning arvab, et hinnad praegusel tasapinnal mõneks ajaks püsima peaksid jääma. Ka teated, et Austraalia ja Uue Merimaa hooaja algus praegu seal valitseva soodsa ilmastiku tõttu varajane on, muudab spekulatiivseks otstarbeks sisseostusid tegijad tagasihoidlikumaks. Teiselt poolt aga on teateid, et Ameerikas ja Kanadas käesoleval aastal teatav puudujääk võis on, ning et Kanada juba juulikus 25.000 tsentnerit Uue Merimaa võid on ostanud. Samuti on võitoodang Saksamaal vähenenud, osalt hooaja möödumise tõttu, osalt aga seal hiljuti valitsenud liig sooja ilmastiku tõttu. Kokku võttes ülaltoodud andmeid võib oletada, et üldine võituru põhitoon on täiesti terve, ning vaatamata selle peale, et võib juhtuda, et hinnad ajulist lõdvenemist võivad näidata reaktsioonina kiirele hinnatõusule. Edaspidi peaks võituru seisukord kahtlemata kõvenema.

Puuturg.

Seisukord Soome puuturul on viimase paari nädala jooksul paranenud; nüüd on Soomes juba müüdnud käesoleva aasta väljaveoks puukaupa 775.000 standarti. Inglise ostjad on ikka tagasihoidlikud, kuid Euroopa mannermaalt, peaaegselt Prantsusmaalt, on nõudmine puukauba järele muutunud elavamaks; iseäranis peale seda, kui Prantsuse parlamendis uus 5 aasta ehituse programm (11 miljardi frangi eest) võeti vastu. Puueksportöörid arvavad, et sügisepoole seisukord puuturul muutub veel elavamaks. Viimasel ajal on tulnud õige palju järelepärimisi, isegi niipalju, et raskusi teeb kõigile vastata.

Toiduainete turg.

London.		Pärnu H. D. . . . . £		—	
10. VIII. 28. Nisu, kaal—496 Ingl. nl.		Slanetz U/A Medium . . . . . "		108 --	
Northern Manitoba . . . . . £	45/—	Bacon, kaal 112 Ingl. naela,			
Hard Winter . . . . . "	41/6	Iiri . . . . . sh.	106.0	—	114.0
Rosario Santa . . . . . "	49/3	Daani . . . . . "	110.0	—	112.0
Jahu, kaal — 280 Ingl. naela.		Kanada . . . . . "	92.0	—	102.0
Manitoba . . . . . "	34/	Ameerika . . . . . "	—	—	—
Austraalia . . . . . "	34/	Munad, kaal — 120 Ingl. naela			
Kansas . . . . . "	38/6	Inglise . . . . . "	13 6	—	17.6
Odrad Kanada Nr. 3, kaal —		Iiri . . . . . "	13.0	—	13.6
370 Ingl. naela . . . . . "	31.9	Või, kaal — 112 Ingl. n.			
California, kaal — 424 Ingl.		Hollandi . . . . . sh.	178	—	182
naela . . . . . "	45/6	Daani . . . . . "	182	—	—
Kaerad, kaal — 320 Ingl. naela		Uus-Meremaa . . . . . "	174	—	190
La Plata . . . . . "	26/	Austraalia . . . . . "	146	—	178
Canada Nr. 2. . . . . "	26/	Argentiina . . . . . "	160	—	170
4. VIII. 28. Linad, cif.		Eesti või . . . . . "	—	—	—
Riga Z. K. . . . . "	97.—	Läti või I sort . . . . . "	—	—	—
		" " II " . . . . . "	—	—	—

Hamburg.

10. VIII. 28. Nisu
 Sisemaa, tonni eest . . . Rmk. 252—256
 Manitoba, cif 100 kgr. eest term. fl. 12.25
 Hard Winter, cif 100 kgr. eest termiin . . . . . fl. 12.10
 Ameerika jahu, cif. 100 kgr. eest termiin . . . . . \$ 6 - 7

Rukis
 Sisemaa, tonni eest . . . Rmk. 274- 276
 Western II, cif 100 kgr. eest fl. 11.-70

Kaerad
 Sisemaa, tonni eest . . . Rmk. 258—268

9. VIII. 28. Odrad, talve
 Sisemaa, tonni eest (tänavu-aastane) . . . . . Rmk. 210

Odrad, suve
 Sisemaa, tonni eest (mineva-aastane) . . . . . " 252—296

Suhkur
 C. S. R. Feinkorn, 50 kgr. eest, loco . . . . . £ 13/11¼

Saksa „Eksport“, 50 kgr. eest termiin . . . . . £ 13/1½

Jaava, 50 kg. eest, termiin American Fine Granulated 50 kgr. eest . . . . . „ 13/7½

Riis Burmah II, 50 kgr. eest „ 13/7½

Rasv
 Purelard American, 100 kgr. eest . . . . . \$ 32½
 Steamlard . . . . . „ 30½

Või Berliini en gros hinnad, tsentneri eest . . . . . Rmk.

Sisemaa I sort „ —
 „ II „ . . . . . „ —

Välismaa I sort . . . . . „ —
 „ II „ . . . . . „ —
 „ III „ . . . . . „ —

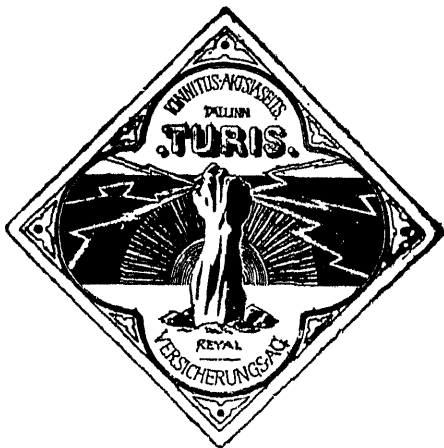
Eesti või . . . . . 184—185
 Läti punane . . . . . „ —
 „ must . . . . . „ —

Välisbörsid:

	L O N D O N										
	28. VIII	30. VIII	31. VIII	1. VIII	2. VIII	3. VIII	4. VIII	7. VIII	8. VIII	9. VIII	10. VIII
Frank . . .	124.08	124.08	124.07	124.07	124.10	124.17	124.17	124.20	124.21	124.22	124.23
Dollar . . .	4.8576	4.8578	4.8565	4.8562	4.8557	4.8540	4.8546	4.8546	4.8546	4.8550	4.8550
Rootsi kroon	18.15 ⁵ / ₈	18.15 ⁵ / ₈	18.15 ¹ / ₄	18.15	18.148	18.14 ¹ / ₄	18.14 ¹ / ₄	18.14 ¹ / ₈	18.13 ³ / ₄	18.13 ¹ / ₄	18.13 ¹ / ₄
Daani kroon	18.19 ¹ / ₄	18.19	18.18 ⁷ / ₈	18.18 ⁷ / ₈	18.18 ⁷ / ₈	18.18 ³ / ₄	18.18 ⁷ / ₈	18.18 ⁷ / ₈	18.18 ⁷ / ₈	18.18 ³ / ₄	18.18 ⁷ / ₈
Norra kroon	18.19 ⁵ / ₈	18.19 ³ / ₈	18.19 ¹ / ₄	18.19 ⁵ / ₈	18.19 ⁵ / ₈	18.188	18.18 ⁷ / ₈	18.18 ⁷ / ₈	18.18 ³ / ₄	18.18 ⁷ / ₈	18.18 ⁷ / ₈
Saksa mark	20.33 ⁷ / ₈	20.34 ³ / ₄	20.34 ¹ / ₄	20.34	20.35 ⁵ / ₈	20.35 ³ / ₈	20.35 ⁵ / ₈	20.35 ³ / ₄	20.358	20.36 ³ / ₄	20.38
Soome mark	193.05	193.00	193.00	192.90	192.90	192.90	192.80	192.80	192.89	192.90	192.90
Floriin . . .	12.0787	12.0800	12.0800	12.0837	12.0862	12.0937	12.0937	12.0937	12.0975	12.1037	12.1037
Liira . . .	92.82	92.84	92.83	92.84	92.79	92.79	92.78	92.81	92.81	92.82	92.82
Helveetsia fr.	25.22 ³ / ₄	25.25	25.22 ¹ / ₄	25.22 ³ / ₈	25.22 ¹ / ₄	25.22	25.21 ⁵ / ₈	25.21 ³ / ₄	25.22	25.22	25.22
Tshehhosl.kr	163.87	163.87	163.87	163.81	163.87	163.87	163.87	163.81	163.81	163.81	163.81
Belgia frank	34.90 ⁷ / ₈	34.90 ³ / ₄	34.90 ⁵ / ₈	34.90 ¹ / ₄	34.90 ⁵ / ₈	34.90 ⁵ / ₈	34.90 ³ / ₄	34.91	34.90 ¹ / ₄	34.90 ⁵ / ₈	34.90 ¹ / ₄
Shillingid	34.43	34.43	34.43	34.42	34.43	34.43	34.43	34.41	34.40	34.42	34.42
Pengo . . .	27.89	27.88	27.87	27.87	27.87	27.87	27.86	27.86	27.85	27.88	27.—
Latt . . .	25.20	25.20	25.20	25.20	25.15	25.18	25.18	25.20	25.20	25.20	25.20
Litt . . .	49.—	49.—	49.—	49.—	49.—	49.—	49.—	49.—	49.—	49.—	49.—
Tsherv. . .	948.—	948.—	948.—	948.—	948	948	948	948	948	948.	948.
Eesti kroon.	18.18	18.18	18.18	18.18	18.12	18.18	18.18	18.14	18.14	18.13	18.13
Höbe p/unts	2/33 ⁸	2/35 ¹ / ₁₆	2/33 ⁸	2/31 ¹ / ₄	2/31 ¹ / ₄	2/31 ⁸	2/31 ⁸	2/31 ⁸	2/33 ¹ / ₁₆	2/35 ¹ / ₁₆	2/31 ¹ / ₄
Plaat. p/unts	300/310										
Kuld p/u. .			84/111½						84/111½		

	B E R L I I N									
	30. VII	31. VII	1. VIII	2. VIII	3. VIII	6. VIII	7. VIII	8. VIII	9. VIII	10. VIII
Naelsterling	20.347	20.34	20.34	20.358	20.353	20.36	20.359	20.362	20.369	20.38
Frank . . .	16.40	16.395	16.395	16.40	16.39	16.395	16.395	16.395	16.40	16.40
Dollar . . .	4.1885	4.1885	4.1895	4.1925	4.193	4.1945	4.1935	4.194	4.1955	4.1985
Rootsi kroon	112.08	112.03	112.09	112.15	112.16	112.21	112.20	112.27	112.30	112.40
Daani kroon	111.89	112.87	111.87	111.95	111.93	111.97	111.94	111.96	112.02	112.07
Norra kroon	111.82	111.85	111.83	111.90	111.90	111.93	111.93	111.93	112.—	112.05
Soome mark	10.539	10.539	10.54	10.546	10.551	10.553	10.551	10.552	10.553	10.562
Floriin . . .	168.44	168.38	168.32	168.43	168.31	168.42	168.35	168.31	168.30	168.40
Liira . . .	21.915	21.915	21.92	21.925	21.925	21.94	21.94	21.945	21.945	21.955
Helveetsia fr.	80.64	80.645	80.64	80.705	80.695	80.74	80.725	80.73	80.77	80.82
Tshehhosl.kr	12.412	12.419	12.416	12.422	12.422	12.426	12.427	12.429	12.433	12.440
Belgia frank	58.28	58.27	58.275	58.32	58.31	58.32	58.41	58.33	58.35	58.405

KODUMAA KINNITUS-AKTSIA-SELTS „TURIS“

Juhatus: Tallinn, Viru tän. Nr. 18, telef. 20-76
Võtab kinnitusele linnas ja maal:

Tulekinnituse alal: hooneid, vabrikuid, talukohti, kaupasid ja igasugust vallasvara, tuleõnnetuste vastu.

Veo- ehk transportkinnituse alal: igasuguseid kaubaveo kinnitusi maa-, mere-, ja miiniõnnetuste vastu.

Autokasko kinnituse alal: era-, taksi- ja veoautosid tule-, plahvatuse ja igasuguste teiste õnnetuste vastu.

Murdvarguse vastu kinnitamise alal: igasuguseid kaubaladusid, poekraami, majakraami, ja teist vallasvara, murdvarguse vastu.

Klaasikinnituse alal: igasuguseid akna-uste ja teiste klaase murdkahjude vastu.

AGENDID IGAS LINNAS JA MAAKOHTADES EESTIS.

„Chandler“

Mägede kuningas

Vestinghouse õhupidur Automaatne chassis määrimine

12/50 ja 18/90 HP — 6-tsilindrilised
20/100 ” — 8

Paremaid mõnususid, aja- ning raha kokkuhoidu saavutate teie

„Fisk“ - autokummidel

Bensiin

kõrges headuses.

Autoõlid

kõrgeväärtuselised, väljaspool võistlust

Eesti-Poola petrooleumi ühisus

S. Prezmyski ja Ko.

„EESTIPOLMIN“

Peakontor: Tallinn, Lai tänav nr. 1. Tel. 14-95 ja 15-64.

Osakonnad: Tartus, Pärnus, Viljandis, Narvas, Rakveres, Kuresaares, Valgas, Võrus ja Paides.

Tallinna börsikomitee juures asuva kaupade ja prahtide komisjoni poolt koteeritavaate kaupade nimikirjad ja hinnad (en gros).

	Kroonid.		Kroonid.
Jahud: nisu, pehme, kõrgem s., Ameerika ja inglise	pd. 7.80—8.—	Õlikoogid, linaseemne	pd. 3.30
„sõre, kõrgem sort Ameerika ja inglise	” 7.90—8.05	” päevalille	” 3.15
„J. Puhk ja Pojad“ rukkijahu	3.60—3.70	” soja tangud	” 3.40
”pütü	4.50—5.00	Jahu, päevalille	” 3.25
„J. Puhk ja Pojad“ suurveski saadused. Hinnad arvatud 50 klg. eest ühes valge puuvillase kotiga.		Segajõutoit I s.	” 3.30
Pütülijahu:		” II s.	” 3.—
Rukkipütü patent (à 50 kg.)	puud 5.60	Mais	” —
harilik	” 5.00	Suhkrupeedi koogid	” —
„Eesti Parem“ saiajahu à 50 kg.	” 7.90	Nisukliid	” 2.40—2.50
„Kalev“	” 7.60	Puuvillane riie, Bjas	arss. 0.42—0.52
„Taara“	” 7.30	” Mitkal	” 0.32—0.38
„Kungla“	” 6.70	Lina, Liivi R. Saatejaam	pd. —
„Sampo“	” 6.30	” Petseri	” —
Manna	” 8.50	” Võru	” —
Granular	” 7.70	” Tartu	” —
” poolsõre	” 8.10	Linaseemned, õli, 90 0/0 basis	” —
” sõre	” 8.20	Kivistüsi, auru, Yorkshire, 2k.pest.	” 0.40—0.43
A/S. Rotermanni teh.:		” Newcastle	” 0.38—0.40
Jahu: nisu, pehme — sõre	” 6.30—8.30	” sepa	” 0.41—0.43
” rukki	” 3.50—3.60	Koks, valu	” —
” pütü	” 4.70—4.80	” gaasi	” 0.65
Rukis Saksa	—	Põlevkivi, I sort A fr-ko Kohtla j.	” 0.10
” Ameerika	” 3.45—3.50	” I ” B	” 0.09
Kaerad, toidu, välismaa	” 3.50—3.60	” II ”	” 0.075
Odrad, õlle	—	” III ”	” 0.05
” toidu	” 3.70—3.75	” Fenolaat, Tallinn	” 1.70
Riis, Burma II	” 5.75—5.80	” Gudroon	” 2.25
Kartulid, eksport	—	Riigi turbatööstus: „Turba“	” 0.21
” piirituse	—	Põlevkivipigi	” 2.—
Kartulitärklis „Superieur“	7.25	Raud, sordi	” 2.35—2.40
Piim, pudelites	ltr. —	” vits	” 3.—3.80
Või, eksport, I sort	pd. 46—48	” plekk	” 3.20—4.20
Margariin, välismaa	” 20—20.80	” plekk, tsingitud	” 5.80—6.20
” kodumaa	” 18—20.80	Raudtalad	” 2.35—2.40
Kaseiin, Eesti	” 12.50—13	Teras, vedru	” 4.40—5.—
Juust „Schweitsi“, kodumaa	” 28—28.50	” tööriistade	” 12.—14.
Munad, eksport I s. (kast 360 tk.)	kast 31.50	” talla	” —
” II s. (1440 tk.)	—	Inglitina	” 90.—95.—
Kakao, Hollandi	pd. 26—34	Seatina	” 10.50—11.
” inglise	” 22—26	Vaskplekk, punane	” 33.—33.50
” Ameerika	” 20—21	” valge	” 32.—32.50
Kohv, Rio, Santos	” 46—48	Tsinkplekk	” 16.—
” Kesk-Ameerika sordid	” 55—73	Masinaõli, Vene ja Poola	” 450.—460
Tee, lahtine, Orange Pekoe, Tseilon	” 86—94	” Ameerika	” 490.—520
” Orange Pekoe, Java	” 78—88	” mootori	” 5.80—7.—
” Moning, Hiina	” 44—48	” Poola	” 5.70—11.—
Suhkur, peenike, valge, Saksam.	” —	” auto	” 6.50—7.—
” Tshehhosi	” 6.45—6.50	” Poola	” 6.50—7.—
Suhkur, peenike, valge, Poola	” 6.35—6.40	Linaseemneõli	” 13.75—14.10
” Java	” 6.30	Värnits	” 14.50—16.—
Siirup, kartuli, 420/0	” 7.75	Parafiinõli, Poola, ...	” 7.75—9.—
Glükoos	” 7.50	Tsilindriõli, Vene	” —
Sool, lahtine, Saksa	” 0.50—0.52	” Ameerika haril. aur. 280 ⁰	” 5.10—6.—
Heeringad, Yarmouth, Matties	” —	” ülekuum. ” 320 ⁰	” 7.50—9.—
Heeringad, Yarmouth Matfulls	” —	Põlevkiviõli	” 1.70
Heeringad, Schoti, Matties	” 45—46	Nafta, Vene	” 2.20—2.40
” Matfulls	” 51—52	” Ameerika	” 1.95—2.15
” Islandi Slo	—	” Poola	” —
Liha, sea, I sort	pd. 17.60—19.20	Petrooleum, Vene, sisternid ja vaadid	” 2.65—2.70
loomaa, I sort	” 7.20—12.80	” Am., sistern. ja vaadid	” 2.65—2.70
		Bensiin, Vene	” 4.40—4.90
		” Ameerika	” 4.40—4.90
		” Poola	” 4.75—5.—
		Piiritus, eksport (excl. vaat) fob	ltr. —
		Pesusooda, välismaa	pd. —
		” kodumaa	” 1.85—1.90
		Seebikivi 720/0	” 4.85—5.10

G. SCHEEL & Ko, TALLINNAS.

Aktiva.

Äriseis 30. juunil 1920. a.

Passiva.

Kassa ja jooksvad arved teistes		Aktiakapital	750.000.—
pankades	432.935.57	Tagavarakapital	750.000.—
Väärtpaberid	164.938.99	Spetsiaal-tagavarakapital.	100.000.—
Laenud ja vekslid	14.741.879.18	Kustutusekapital	250.000.—
Korrespondendid :		Hoiusummad	7.145.024.57
Loro	312.442.89	Korrespondendid :	
Nostro	<u>870.187.67</u>	Loro	313.487.12
Akkreditiivid, garantiid	1 182.630 56	Nostro	<u>7.328.973.88</u>
ja muud	7.312.499.78	Akkreditiivid, garantiid	7.642 461.—
Ärikulud	172.106.42	ja muud	7.325.265.20
Liikumata varandus	600.000.—	Protsendid ja komisjon	426 111.55
Muud aktivad	272.663.25	Muud passivad	471.546.24
		1927. a. kasu saldo	19.245.19
	<u>24.879.653.75</u>		<u>24.879.653.75</u>
		Inkasso dokumentid	2.839.587.43
		Väärtused depoes	7.660.863.50

Tallinna Aktsia Pank, Tallinnas.

Bilanss 30. juuniks 1928 a.

Aktiva.

Passiva.

Kassa ja jooksvad arved		Aktiakapital	400.000.—
teistes krediitasutustes	126.422.55	Tagavarakapital	<u>31.641.33</u>
Väljamaa rahad	7.234.76		431.641.33
Väärtpaberid	113.76	Jooksvad arved ja	
Diskonteeritud vekslid	119.719.04	tähtajal. hoiusummad.	2.057.686.67
Konto-korrent laenud	4.006.745.65	Korresp. „Nostro	749.208.48
Garantii-laenude deebitorid	1.146.576.65	„ „Loro	<u>43.038.61</u>
Korrespondendid „Nostro“	10.929.82		792.247,09
Kinnisvara	129.263.51	Klientide p. väljamaa	
„ amortisatsioon	<u>23.267.43</u>	pank. tarvit. krediidid	768.622.—
	105.996.08	Rembursid ja akkreditiivid	68.414.25
Vallasvara	13.448.06	Kto-korr. arve Eesti Pangas	231 395.42
amortisatsioon	<u>2.675.47</u>	Aviseerit. veel mitte välja-	
	10.772.49	makst maksukäsud	870.—
Ärikulud	50.001.32	Väljaantud garantiid	1 146.576.65
Üleminevad summad	48.268.11	Riigimaksud	16.928.89
Mahakirj. v. rbl nõudm. ja		Saadud 0/0 0/0, komisjon ja	
prot. vekslid	—06	kursikasud	111.384.96
Akkreditiiv deebitorid	1.818.—	Üleminevad summad	6.270.90
		Hüpoteegid	300.—
	<u>Kr. 5.634.598.39</u>	Väljamaksmata osakasud	2.006.40
<u>Inkasso-vekslid</u>	<u>kr. 1.105.052 81</u>	Puhtakasu järeljääk 1927. a	253 83
			<u>Kr. 5 624.598.39</u>

Ärimehed Tartus ja ümbruses

Põllumajanduse ja tööstuse näituse puhul
31. augustist kuni 3. sept. 1928. a.

levitatakse Tartus „Kaubandus-tööstus- koja Teatajat”

harilikust suuremas eksemplaride arvus.

Kasutage soodsat võimalust!

Paigutage oma ärireklaam ja kuulutused

„Kaubandus-tööstuskoja Teatajasse”

Ajakirja tellimisi ja kuulutusi võtab vastu meie esindaja

hr. Elmar Kurig Tartus.

Õnne t. 30—3.